

Bakalářská práce

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra systematické teologie

Bakalářská práce

POUTĚ DO MEDŽUGORJE A JEJICH VLIV NA PROHLOUBENÍ DUCHOVNÍHO ŽIVOTA LAIKŮ

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Brichcínová

Autor práce: Jitka Pešková

Studijní obor: Pastorační asistence / kombinované studium

Ročník: třetí

2012

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

30. března 2012

.....
Jitka Pešková

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Kateřině Břichcínové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH:

ÚVOD	5
1 NÁBOŽENSKÉ POUTĚ	7
1.1 Historie poutí a jejich duchovní rozměr	7
1.2 Mariánské poutě	10
1.3 Význam poutí.....	11
2 MOTTO „SKRZE MARIÍ K JEŽÍŠÍ“	14
2.1 Důvody mariánské úcty	15
2.2 „Panna Maria prostřednice, všech milostí“	16
2.3 Vývoj a obnova mariánské úcty.....	18
3 POUTNÍ MARIÁNSKÉ MÍSTO MEDŽUGORJE	21
3.1 Medžugorje a vizionáři	22
3.2 Lékařské prohlídky medžugorských vizionářů	24
3.3 Vývoj církevního stanoviska.....	25
4 POSELSTVÍ PANNY MARIE SKRZE MEDŽUGORJI CELÉMU SVĚTU	27
4.1 Hlavní poselství.....	28
4.2 Mír	28
4.3 Víra	29
4.4 Modlitba	30
4.5 Obrácení	31
4.6 Půst.....	32
5 VLIV POUTÍ NA DUCHOVNÍ ŽIVOT VĚŘÍCÍCH.....	34
5.1 Mezinárodní setkání mládeže „Mladifest“ v Medžugorji	35
5.2 Věřící v Medžugorji a jejich svědectví.....	37
5.3 Život věřících po návratu domů	38
ZÁVĚR.....	41
PRAMENY A LITERATURA	43
Církevní dokumenty.....	43
Tištěné publikace.....	43
Internetové zdroje	45
Osobní sdělení	45
SEZNAM POUŽITÝCH BIBLICKÝCH ZKRATEK.....	46
SEZNAM PŘÍLOH.....	46
ABSTRAKT	50
ABSTRACT.....	51

ÚVOD

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila význam poutí do Medžugorje, mariánského poutního místa v Bosně a Hercegovině, kde se již více než třicet let zjevuje Panna Maria několika vizionářům. Toto místo se stalo cílem poutníků z celého světa, kteří se zde pod vlivem zjevení Panny Marie a díky jejím poselstvím obracejí, zpovídají se, účastní se každodenních mší svatých a nacházejí mír – pokoj v srdci.

Je však třeba respektovat, že tato zjevení Panny Marie nebyla dosud církví oficiálně uznána za pravá. Představitelé církve pečlivě zkoumají jejich průběh a charakter. Jedním z důležitých kritérií podmiňujících pravost zjevení je kristocentričnost. Zjevení v Medžugorji nepochybně kristocentrické je – přijíždějící poutníci se každý den ve velkém počtu účastní mše svaté, v pátek se zde pravidelně koná obřad uctívání Kříže a v průběhu týdne adorace před vystavenou Nejsvětější svátostí. To je skutečnost mluvící ve prospěch pravosti místních zjevení.

První kapitola mé práce má všeobecnější ráz, zabývá se historií poutí a fenoménem poutnictví jako takovým. Ukazuje, že poutě byly od nejstarších dob typickým projevem lidové zbožnosti. Poutníci se vydávali například do Svaté země, aby tam mohli navštívit posvátná místa. Po rozšíření mariánského kultu docházelo k častějším návštěvám mariánských poutních míst. V závěru kapitoly se pro srovnání zmiňuji o poutnictví v mimokřesťanských světových náboženstvích.

Ve druhé kapitole se zaměřuji na úctu k Panně Marii, na její důvody a na proměny uctívání Marie v dějinách. Nerozebírám příliš podrobně zmínky o Marii vyskytující se v Písmu ani se nezabývám mariánskými dogmaty, neboť o tom důkladně pojednal již můj kolega Jan Vichr v bakalářské práci s názvem „Zjevení Panny Marie fenomén Medžugorje“.¹

Ve třetí kapitole se věnuji poutnímu místu Medžugorje a osobnostem vizionářů, kteří přísahali, že při zjevení vidí Pannu Marii. Podrobili se mnoha lékařským vyšetřením, která měla pomoci prokázat, že jejich zjevení Panny Marie jsou pravdivá. Nepopisuji začátek zjevení Panny Marie v Medžugorji, neboť také toto téma podrobně zpracoval Jan Vichr ve své bakalářské práci. Soustředím se na vývoj církevního stanoviska ke zjevení, ale protože zjevení stále probíhají, musí se na rozhodnutí resp. uznání ze strany církve nadále čekat.

---

¹ *Zjevení Panny Marie Fenomén Medžugorje*. VICHŘ, J.

V další kapitole se zaměřuji na důvody, pro které se Panna Maria už více jak 30 let zjevuje v Medžugorji. Mluví o nich její poselství, která předává skrze vizionáře věřícím, a přeje si, aby podle nich lidé žili. Nestačí si je pouze přečíst, uvažovat o nich, ale je třeba začít je realizovat v každodenním životě. Poutníci, kteří přicházejí do Medžugorje, se často rozhodují pro změnu ve svém osobním životě. O Medžugorji se říká, že je „zповědnicí světa“ – lidé se zde skutečně po svém obrácení zpovídají, a to někdy i po mnoha letech.

V páté kapitole popisuji význam a přínos poutí pro věřící, ať už pro mládež nebo pro dospělé. Pokládám si otázku, proč toto místo přitahuje věřící, co se zde snaží najít? Jak mohou mladí lidé realizovat poselství Panny Marie ve svých životech?

Na závěr hovořím o vlivu pojednávaných mariánských zjevení na upevnění a prohloubení duchovního života věřících, na realizaci víry skutky v rodině, ve farnosti a v církvi.

Sama jsem na tomto místě zakusila ztišení a pocítila pokoj v srdci, a proto také věřím, že se v Medžugorji skutečně zjevuje Panna Maria, skrze jejíž poselství k nám promlouvá Bůh Otec.

Vztah k Panně Marii se odvíjí od Krista a Maria je tou, která žije z milosti Boží (srov. L 1,28). Matka Boží je pravým vzorem k následování a vede nás bezpečně ke Kristu.

1 Náboženské poutě

1.1 Historie poutí a jejich duchovní rozměr

„Poutě nejsou sice ke spasení nevyhnutelně potřebné, ale nejsou také zbytečné, nýbrž velmi užitečné a lidské povaze úplně přiměřené. Radost z putování a touha po něm jest srdci lidskému vrozena. Pout' nemá za svůj cíl radovánky, ale jest to cesta kajícínosti a sebezapření, jest to námaha a obět'.“²

Poutník, který se vydává na pout', na určitou dobu opouští domov a obvykle putuje na určené místo za konkrétním cílem, a to z ušlechtilých pohnutek, nejčastěji náboženských.³ „Slovo „poutník“ odpovídá německému *Pilger*, francouzskému *pèlerin* a anglickému *pilgrim*, což jsou výrazy pocházející z latinského slova *peregrinus*, označujícího cizince, který žije mimo oblast, kde má občanská práva.“⁴

Pohnutky k vykonání poutí byly v historii různé, někteří tak prokazovali svou lásku k Bohu, dále se konaly poutě prosebné, děkovné, národnostní a kající. Někteří křesťané se na tyto cesty vydávali z důvodu pokání za své hříchy a na znamení pokory šli pěšky a bosí alespoň část své cesty. Někteří hříšníci k odčinění vin podnikali dlouhé cesty. Z českých dějin je znám sázavský opat Božetěch, který jako pokání vykonal pout' do Říma s vlastnoručně vyřezávaným křížem.⁵

Poutě nejsou specifikem křesťanství, ale vyskytují se i v mnoha dalších náboženstvích. Tradicí starověkých náboženství bylo putování na místa, jež byla považována za posvátná. V tomto smyslu převzalo křesťanství zvyk putovat na posvátná místa ze židovské tradice. V Písmu svatém se píše o tom, že Ježíš se svými rodiči putoval do jeruzalémského Chrámu. Každý Žid po dovršení věku dvanácti let byl povinen třikrát ročně putovat do Chrámu a tuto povinnost zachovával také Ježíš.⁶ „Každý rok chodívali jeho rodiče o velikonočních svátcích do Jeruzaléma. Také když mu bylo dvanáct let, šli tam, jak bylo o svátcích obyčejem.“ (L 2,41–42)

---

² MIHOLA, J. (ed.) *Na cestě do nebeského Jeruzaléma*, s. 7.

³ Srov. WEIS, M. „Historie poutí a jejich duchovní rozměr“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUČHLÁ, P., s. 3.

⁴ OHLER, N. *Náboženské poutě ve středověku a novověku*, s. 11.

⁵ Srov. WEIS, M. „Historie poutí a jejich duchovní rozměr“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUČHLÁ, P., s. 3–4.

⁶ Srov. POLC, J. V. *Svaté roky (1300–1983)*, s. 6.

Svaté město Jeruzalém je nejvýznamnějším cílem zbožného putování poutníků ve Svaté zemi. Je spjaté s významnými starozákonními událostmi a s místy, dotýkajícími se života, smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V současnosti je cílem poutí nejen křesťanů, ale i židů a muslimů.⁷

Až po roce 313, kdy císař Konstantin přiznal křesťanství v celé říši plnou rovnoprávnost s ostatními náboženstvími, se poutnictví mezi křesťany více rozmohlo. Do této doby totiž bylo nebezpečné putovat na místa spojená s životem Pána Ježíše a jeho matky Panny Marie z důvodu krvavého pronásledování.⁸

Během prvních třech staletí se i přes pronásledování nové náboženství tak rozšířilo, že ani stěhování národů v Evropě nezabránilo tomu, aby většina obyvatel Evropy přijala křesťanství římského typu. Bylo to díky christianizaci obyvatelstva, nově usazeného při stěhování národů na území někdejší římské říši. Velkým významem pro poutníky bylo též putování ve společenství s lidmi stejného vyznání, neboť to bylo bezpečnější a cestou se poutníci mohli účastnit křesťanských bohoslužeb v chrámech spolu s místními lidmi. Poutě vždy spojovali lidi dobré vůle. Křesťané při svém putování pomáhali ostatním lidem, kteří se ocitli v nouzi, neboť se snažili žít podle evangelia.⁹

Poutníci se na cestách do známých míst ve Svaté zemi také často zastavovali ve věčném městě Římě, aby zde navštívili svatá místa. Nejvíce jich přicházelo nejen k hrobům nejpřednějších z apoštolů, sv. Petra a sv. Pavla, ale také do svatyní na Apeninském poloostrově, Bari a od 14. století bylo hojně navštěvováno Loretto. V Egyptě se velké návštěvnosti těšilo místo pobytu Svaté Rodiny. V západní Evropě směřovaly poutě nejvíce ke hrobu sv. Jakuba Většího, patrona poutníků, do Santiaga de Compostella ve Španělsku. Toto místo bylo přezdíváno „Mekka“ křesťanského západu.¹⁰

Po obsazení Jeruzaléma muslimy zajišťoval císař Karel Veliký pro křesťanské poutníky na svatá místa smluvní ochranu. Roku 1095 byla na synodě v Clermontu papežem Urbanem II. vyhlášena první křížová výprava za osvobození Svaté země z důvodu přepadávání a týrání křesťanských poutníků a znesvěcování svatých míst. V době, kdy se křižáci starali o bezpečí poutníků ve Svaté zemi, bylo putování do

---

⁷ Srov. ŠTAJNOCHR, V. *Panna Maria divotvůrkyně*, s. 39.

⁸ Srov. WEIS, M. „Historie poutí a jejich duchovní rozměr“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUHLÁ, P., s. 3.

⁹ Srov. OHLER, N. *Náboženské poutě ve středověku a novověku*, s. 20.

¹⁰ Srov. ŠTAJNOCHR, V. *Panna Maria divotvůrkyně*, s. 39.

Jeruzaléma bezpečnější. Ale nakonec skončily křížové výpravy po desetiletích bojů velmi neslavně a od té doby byly poutě do Jeruzaléma zase spojené s nebezpečím.¹¹

Tento vývoj vedl postupně k tomu, že se začala více navštěvovat poutní místa v Evropě. Poutnictví podporoval i papež Bonifác VIII., který prohlásil rok 1300 za „Svatý rok“, v němž poutníci měli možnost získat zvláštní milosti. Takovéto „Svaté roky“ pak byly vyhlašovány opakovaně po určitém období, nejčastěji po 50 letech.¹² K nejvíce navštěvovaným místům v Evropě patřil Řím a Santiago de Compostella. Po rozšíření mariánské úcty ve středověku se stávala cílem další poutní místa, Loretto, Altötting, Mariazell, Montserrat, Čenstochová a další. Po útlumu poutnictví na sklonku středověku, zvláště pokud jde o daleké poutě, došlo k oživení poutnické tradice po tridentském koncilu (1545–1563) a další velký rozvoj nastal v době baroka.¹³

„Zbožné putování a poutní slavnosti velmi dobře zapadaly do mentality barokního člověka a do jeho pojetí zbožnosti. Dopady válek, epidemií a dalších různých nebezpečí a katastrof posilovaly jeho touhu po hledání útěchy a jistot, které přinášela víra. Zvláštním způsobem se rozvíjel a přitahoval především mariánský kult, nejvýznamnější pilíř barokní poutní tradice.“¹⁴

V dalším období bylo poutnictví významně utlumeno především mocenskými zásahy do náboženského života. V Evropě se projevil vliv osvícenství a následně velké francouzské revoluce a v českých zemích osvícenské myšlení a reformy Josefa II., jimiž byla v 80. letech 18. století zrušena mnohá poutní místa; stříbrné dary byly odvedeny do mincovny a votivní obrazy byly odstraněny ze stěn poutních komplexů.

Od druhé poloviny 19. století nastává období poutí a s rozvojem nových poutních míst se obnovují i některá starší poutní místa. Dochází k obnově předjosefinské tradice putování v procesích na tradiční poutní místa, která se udržela až do 50. let 20. století. Po následujícím období totality se jen pomalu obnovuje i poutní život. Střední a mladá generace věřících však k tomuto typu náboženské úcty jen těžko nalézají osobní vztah a nenachází v ní hlubší smysl.¹⁵

Poutě jsou nedílnou součástí evropských dějin a také naši předkové odedávna putovali ve velkém počtu na různá poutní místa v Evropě. Pro ně založil císař Karel IV.

---

¹¹ Srov. WEIS, M. „Historie poutí a jejich duchovní rozměr“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUHLÁ, P., s. 3–4.

¹² Srov. POLC, J. V. *Svaté roky (1300–1983)*, s. 13.

¹³ Srov. OHLER, N. *Náboženské poutě ve středověku a novověku*, s. 11–26.

¹⁴ MIHOLA, J. (ed.) *Na cestě do nebeského Jeruzaléma*, s. 8.

¹⁵ Srov. HRONKOVÁ-OURODOVÁ, L. „Proměna mariánských poutí v jižních Čechách ve 20. století“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUHLÁ, P., s. 65–78.

v Cáchách v tamním dómu oltář k počtě sv. Václava a u něho fundaci, aby se mohli naši poutníci vyzpovídat u českého kněze. V Římě založil pro poutníky z českých zemí hospic, v němž si mohli odpočinout.¹⁶ Přeshraniční zbožné putování bylo přerušeno husitskými válkami a v následujících dobách nastává příklon významné části obyvatelstva k reformačním směrům křesťanství. V českých zemích tradičně vzrůstá úcta k zemským patronům, především ke sv. Václavu, sv. Ludmile, sv. Vojtěchu a sv. Cyrilu a Metoději. V životě věřících se staly poutě neodmyslitelnou součástí duchovního života.¹⁷

1.2 Mariánské poutě

V různých obdobích a staletích vznikala zvláště v Evropě poutníky navštěvovaná zbožná místa, která jsou v dnešní době považována za tradiční poutní místa, vztahující se ke křesťanství a k Panně Marii.

Od raného středověku začalo vedle kultu světců sílit uctívání Matky Boží. Začala vznikat různá nová poutní místa v celé střední Evropě. Ke konci 14. století se jejich počet zvýšil natolik, že poutníci nemuseli vykonávat poutě ke hrobům a ostatkům světců daleko za hranice své země, ale využívali pro poutě bližší cíle. K nejvíce navštěvovaným místům náležely Loretto, Tours, Altötting, Mariazell, Chartres, Trevír, Cáchy a další.¹⁸

V době baroka došlo k velkému rozšíření mariánské úcty. Panna Maria byla uctívána jako matka celé katolické církve i jako přímluvkyně za každého věřícího. V té době vznikaly nádherné barokní poutní chrámy, které byly většinou zasvěcené Panně Marii. K rozvoji a k šíření úcty k Panně Marii přispěl v českých zemích jezuitský řád.¹⁹ Barokní poutě byly konány za účelem prosby o dobrodiní a odpuštění hříchů, ale také jako poděkování za určitou dosaženou milost. Věřící putovali na vyhlášená poutní místa též za účelem získání odpustků.²⁰

Vyhlášení zbožného přesvědčení o Neposkvrněném početí Panny Marie za dogma v roce 1854 papežem Piem IX. přichází v době největšího uctívání Panny Marie.

---

¹⁶ Srov. WEIS, M. „Historie poutí a jejich duchovní rozměr“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STÚCHLÁ, P., s. 3–4.

¹⁷ Srov. KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin*. 2. část., s. 108–118.

¹⁸ Srov. OHLER, N. *Náboženské poutě ve středověku a novověku*, s. 26.

¹⁹ Srov. HOLUBOVÁ, M. „Jezuité a významná mariánská poutní místa v českých zemích“. In *Na cestě do nebeského Jeruzaléma*, MIHOLA, J. (ed.), s. 99.

²⁰ Srov. tamtéž. s. 112.

V 19. století dochází k novým mariánským zjevením. Panna Maria se zjevuje a přináší poselství v roce 1830 v Paříži, 1846 v La Salettě, 1858 v Lurdech, 1871 v Pontmainu, 1876 v Pellevoisinu, v roce 1917 ve Fatimě, v letech 1932 v Beauraing a 1933 v Banneux v Belgii. Posledním a patrně nejvýznamnějším zjevením Panny Marie ve 20. století jsou námi pojednáváná zjevení v Medžugorji v Bosně a Hercegovině, která dodnes nejsou ukončená, a také proto dosud nejsou oficiálně uznána církví.²¹

Podnětem pro vykonání poutí byla obvykle naděje, že na konci putování naleznou lidé spásu. Smyslem poutí byla účast na bohoslužbě, vykonání svaté zpovědi a přijetí svatého přijímání. Lidé se často obraceli na prostředníka, neboť Bůh se mnohým zdál být mocným soudcem. V Panně Marii ctili Matku církve a ve svých prosbách ji žádali o pomoc, o ochranu rodin, o uzdravení a o další osobní potřeby.²²

1.3 Význam poutí

Rozšíření mariánské úcty zvyšuje význam poutí, který je patrný ve změně chování a jednání člověka, jenž některé z mariánských míst, jež zmiňuji v předešlé části této kapitoly, již navštívil. Z každého „setkání“ si jednotlivec, ať chce nebo nechce, ať si je toho vědom nebo není, něco v srdci skrytého či zevně se projevujícího odnáší.

Život lidí výrazně ovlivňovala poutní místa a vedle svého mimořádného duchovního rozměru měla také vliv na hospodářské i sociální cítění.²³ Poutě dokáží uvést v pohyb obrovské zástupy lidí na celém světě, mohou měnit ekonomiky mnoha zemí a oblastí, šířit náboženská i politická poselství.

Do Říma, střediska římskokatolického světa, přijelo na oslavy milénia roku 2000 několik miliónů lidí. Lurdy navštívilo v roce 1958 přes pět miliónů poutníků na oslavy stého výročí zjevení. Do Mekky v Saúdské Arábii putuje každoročně okolo dvou milionů vyznavačů islámu. Tato pouť, nazývaná *hadždž*, jeden z pěti pilířů islámu, je jednou z nejproslulejších poutí světa. Nejoblíbenější pouti, slavnosti *Kumbha Mela*, která se koná každých dvanáct let na posvátném říčním soutoku v Allahábádu v Indii, se účastní přes deset miliónů poutníků.²⁴

---

²¹ Srov. HRONKOVÁ-OURODOVÁ, L. „Proměna mariánských poutí v jižních Čechách ve 20. století“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUHLÁ, P., s. 65–78.

²² Srov. OHLER, N. *Náboženské poutě ve středověku a novověku*, s. 205.

²³ Srov. SCHENKOVÁ, M. „Poutní tradice v českém Slezsku“. In *Na cestě do nebeského Jeruzaléma*, MIHOLA, J. (ed.), s. 96.

²⁴ Srov. BOWIE, F. *Antropologie náboženství*, s. 244–245.

Pokud porovnáme charakter a význam poutí v největších světových náboženstvích, zjistíme, že pouť povinně vykonávají pouze muslimové, je to nedílná součást jejich víry. Křesťané a hinduisté nemusejí vykonávat pouť povinně, ale záleží na jejich svobodném rozhodnutí. Poutě nekonají buddhisté a dnes ani židé, protože už nestojí jejich Chrám.

Muslimové musí dodržovat pět základních náboženských povinností, tzv. pět sloupů islámu. Jednou z těchto povinností je vykonat jednou za život pouť do Mekky. Tato pouť se koná každý rok a je velkou událostí pro muslimy. Nejdůležitější částí poutě je u Hory slitování meditace před Alláhem, kdy se poutníci od poledne až do západu slunce modlí a prosí Boha za odpuštění svých hříchů.

Židé byli povinni putovat třikrát ročně do Jeruzaléma v době, když jeruzalémský Chrám ještě stál. Po jeho zničení se židovský náboženský život soustředil v synagoze a v rodinách. V každé synagoze je nejdůležitější svatostánek, který stojí před zdí obrácenou směrem k Jeruzalému. Jedná se o výklenek zakrytý závěsem a věřícím připomíná „vnitřní svatyni“ starého Chrámu. Z něho zbyla pouze západní zeď, které se říká „Zeď nářků“. U ní se v předvečer *šabatu* a o *šabatu* scházejí věřící, aby se zde pomodlili. V dnešní době Židé poutě nekonají.

Hinduisté též nejsou povinni konat poutě, ale přesto mnozí z nich podnikají cesty na svatá místa své víry. Cílem poutí v Indii jsou hory, chrámy a řeky, ale mnoho hinduistů věří, že svatá je celá země. Smyslem hinduistické poutě je pro věřící koupel v posvátné řece. Posvátných řek mají sedm a Gangu pokládají za nejposvátnější řeku na světě. Při koupeli v řece mají na sobě ženy *sáří* a muži jen bederní roušku. Ponoří se do řeky a pijí vodu z dlaní, věří, že koupelí smývají hříchy jak současného života, tak i předcházejících životů. Hinduisté věří, že poutí si zlepšují svou karmu.

Buddhisté poutě nekonají. Hlavním centrem jejich zbožnosti jsou kláštery, kde žijí mniši zbožným životem a meditací. Buddhistickým uctíváním je vzdávání pocty před sochou Buddhy v chrámech a ve vlastních domovech. Buddha dosáhl meditováním osvícení. A proto je pro všechny buddhisty důležitá meditace, kdy člověk zklidní svou mysl a dosáhne přirozeného klidu, pokoje a moudrosti.²⁵

Émil Durkheim ve své knize *Elementární formy náboženského života* posuzuje náboženské slavnosti jako příležitost ke společenské obnově a k morální jednotě. Pod jeho vlivem vznikly různé studie, které dokazovaly, že poutě stmelují různá

---

²⁵ Srov. KEENE, M. *Světová náboženství*, s. 34–139.

společenství. Jako příklad lze uvést muslimskou pouť *hadždž*, kdy se věřící muslimové z celého islámského světa a z různých společenských tříd vydávají na pouť z míst svého bydliště a uvědomují si díky tomu lépe svou identitu. Tak mezi nimi roste soudržnost.²⁶

---

²⁶ Srov. BOWIE, F. *Antropologie náboženství*, s. 244–245.

2 Motto „skrze Marii k Ježíši“

Jak jsme mohli poznat, důvody věřících pro „putování“ jsou různé a tvoří součást víry člověka, hlásícího se nejen ke křesťanství, ale v různém měřítku podle svých tradicí též k dalším světovým náboženstvím. Projevy uctívání Matky Boží a s nimi spojené poutě na mariánská místa, vedou k prohloubení víry věřících v Ježíše Krista.

V Božím lidu existuje už od apoštolské doby mariánská úcta. Zmínku o Marii nalezneme v Písmu svatém na několika místech, např. u evangelisty Lukáše a Jana. Maria je zde uváděna vždy ve spojení s Kristem. Mezi čtyři hlavní Lukášovy novozákonní texty o Marii patří: Příběh o zvěstování (L 1,26–38); Příběh o setkání s Alžbětou (L 39–45); Příběh o setkání se Simeonem (L 2,25–35); Příběh o mladém Ježíši v chrámu (L 2,41–52).

„Když byla Alžběta v šestém měsíci, byl anděl Gabriel poslán od Boha do Galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova; jméno té panny bylo Maria. Přistoupil k ní a řekl: „Bud' zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou“... Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš... Maria řekla: „Hle jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova.“ Anděl pak od ní odešel.“ (L 1,26–38)

V Janově evangeliu se hovoří o Marii jako matce Ježíšově ve druhé kapitole, kde se popisuje událost na svatbě v Káni Galilejské. *„Třetího dne byla svatba v Káni Galilejské. Byla tam Ježíšova matka; na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Když se nedostávalo vína, řekla Ježíšovi jeho matka: „Už nemají víno. ...Potom odešel Ježíš, jeho matka, bratři i učedníci do Kafarnaum a zůstali tam několik dní.“* (J 2,1–12)

Nejstarší historickou zmínku o Marii uvádí apoštol Pavel v listu Galat'anům: *„Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny.“* (Ga 4,4–5)

Maria je Matka Ježíše Krista. Pojem „matka“ hraje rozhodující úlohu v životě každého člověka. Maria, mladá dívka z Nazareta však byla výjimečná právě tím, že porodila Božího Syna.²⁷

Můžeme se domnívat, že prvotní církev mnoho zájmu Marii nevěnovala, svou pozornost upírala především na Krista. Přesto uvedené biblické texty předpovídají, že Maria bude uctívána svými dětmi po všechna lidská pokolení.²⁸

Nicméně některým věřícím činí mariánská úcta potíže. Důvodem mohou být nepatřičné projevy této úcty, které pak znevažují Mariino tajemství i jeho pravou vypovídací hodnotu. Ne vždy je vhodným způsobem mariánská úcta vyjadřována ikonograficky nebo určitým druhem mariánské literatury.

Mariánský fenomén není jen příležitostí k prožívání osobní úcty k Matce Páně a klanění se před tajemstvím vtěleného, ukřižovaného a oslaveného Božího Syna. Je důležité například posoudit a sladit tradiční mariologické výpovědi s požadavky dnešní doby.

Mariologie se zabývá postavou a životní cestou Marie z Nazareta, jak ji prezentuje Nový zákon. Jasně a srozumitelně zdůvodňuje teologický statut mariánského fenoménu a umožňuje tak správné pochopení týkající se lidové mariánské úcty.²⁹

2.1 Důvody mariánské úcty

Důvodů k uctívání Panny Marie je pochopitelně více. Významný je její bezvýhradný, bytostný souhlas s Božím slovem při Zvěstování. Je ctěna jako Panna a Matka Boha a Vykupitele, příkladná je její věrnost vůči Synu až ke Kříži. Skutky apoštolů svědčí o Mariině účasti při Letnicích. Na základě vyhlášených dogmat je Maria uctívána jako Počatá bez poskvrny prvotního hříchu a Nanebevzatá. Lidé ji uctívají jako prostřednici, přímluvkyni, jako vzor ctností. Úcta k Panně Marii se odrazila ve vyhlášení dogmatu o Bohorodičce roku 431. Dochází k naplnění jejích slov, jak píše evangelista Lukáš.³⁰ „*Budou mě blahoslavít všechna pokolení, neboť velké věci na mně vykonal ten, jenž je mocný.*“ (L 1,48–49)

---

²⁷ Srov. *Věřím: Malý katolický katechismus*, s. 37.

²⁸ Srov. Studijní materiál: *Mariologie*. ŠTĚCH, F., s. 1–2.

²⁹ Srov. POSPÍŠIL, C. V. *Maria – mateřská tvář Boha*, s. 12–16.

³⁰ Srov. LG 62.

„Marii, Boží milostí pro Syna vyvýšenou nad všechny anděly a lidi, církev právem uctívá zvláštní úctou jako svatou Matku Boží, která měla účast na Kristových tajemstvích.“³¹

V konstituci *Lumen gentium* určil II. vatikánský koncil dvě hlavní linie v pojednání o Panně Marii. O Marii se v tomto textu mluví jako o matce a jako o vzoru, Maria je Kristova matka a vzor církve. Maria byla přítomna u tří rozhodujících křesťanských tajemství, a sice při Vtělení, u velikonočního tajemství a o Letnicích. Počala a porodila Bohočlověka. Byla u Ježíšova kříže, kdy tento Bohočlověk ve velikonočním tajemství uskutečnil dílo našeho vykoupení tím, že svou smrtí a zmrtvýchvstáním zničil hřích a obnovil život. Byla s apoštoly o Letnicích, kdy jim byl dán Duch svatý, aby dílo spásy v církvi bylo stále aktuální a účinné.

Již církevní Otcové označovali Marii za „Vzor církve“. Titul vypovídá o tom, že jako vzor - čili začátek, předobraz církve nás Maria předchází a současně stojí před námi jako dokonalý příklad k následování. Vzorem církve je Maria také proto, že uchovávala ve svém srdci všechna Boží slova, spojovala je dohromady a srovnávala je.³² „*Ale Maria to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom.*“ (L 2,19) Maria věřila Božímu slovu o příchodu Spasitele Izraele. Ona dobře znala Boží slovo, které sama přijímala a ztotožnila se s ním ve svém životě. Proto žila v souladu s Božím myšlením a tak se mohla stát matkou vtěleného Slova.³³

„Svou vírou a svou sounáležitostí s Ježíšem je Maria názorným obrazem člověka vykoupeného Ježíšem Kristem. Jedinečným způsobem ztělesňuje, co znamená církev a Kristus. Maria tak není jen zářícím vzorem církve, ale i jejím předobrazem. Předchází totiž církev a teprve ji umožňuje. Neboť svým „ano“, které vyslovuje jako první a v zastoupení všech, se stává vstupní branou Boží do světa.“³⁴

2.2 „Panna Maria prostřednice, všech milostí“

V této podkapitole chci podrobněji pohovořit o mariánském titulu uvedeném v jejím názvu, protože mám v úmyslu ukázat, že úcta k Marii jako Prostřednici všech milostí nikterak neprotiřečí ústřednímu postavení Krista, které žádá pravá víra. To, že Maria je nazývána Prostřednicí milostí, jí právem získává úctu, aniž by byla úcta upírána Kristu.

---

³¹ LG 62.

³² Srov. CANTALAMESSA, R. *Maria, zrcadlo církve*, s. 6–9.

³³ Srov. BENEDIKT, XVI. *Deus caritas est*, s. 58–59.

³⁴ *Vyznání víry církve: Překlad 1. dílu katolického katechizmu pro dospělé*, s. 131.

Úcta k Panně Marii je cestou ke Kristu. Je to jeden z hlavních důvodů úcty k Marii, o kterém jsem psala více v kapitole 2.1, a ráda bych ho v této části přiblížila.

Panně Marii náleží celá řada titulů. „Prostřednice všech milostí“ je jeden z nich. Na svátek, který Mariinu roli prostřednice připomíná, jezdí do Medžugorje mnoho poutníků, kteří jí tak uctívají. Svátek má v církevním kalendáři stanovené pevné datum, a to 8. května.

V roce 1920 se rozmohlo hnutí v čele s kardinálem Mercierem, které usilovalo o vyhlášení mariánského dogmatu – „Panna Maria Prostřednice všech milostí“. Vypracovávaly se studie, byly vydávány nové knihy, vycházely odborné články související s tímto tématem, scházely se pracovní komise. Ale nakonec kardinál Mercier tuto myšlenku neprosadil, nepřesvědčil vysoké církevní hodnostáře. Důvodem byl problém, jak teologicky vysvětlit Mariino prostřednictví ve shodě s jediným prostředníkem, a to Kristem. Mnozí odborníci se k tomuto tématu vyjadřovali zdrženlivě.³⁵

Titul Panny Marie „Prostřednice všech milostí“ je v rámci pravověří vykládán v souladu se zjevenou skutečností, že Ježíš Kristus je jediným prostředníkem. (Srov. 1 Tm 2,5) Jde o to, že svým bezvýhradným „ano“ přijala Maria v zastoupení lidstva příchod zprostředkovatele všech milostí.³⁶

Maria se za nás přimlouvá u svého Syna a Ježíš se za nás přimlouvá u svého Otce. Papež Jan Pavel II. řekl, že prostřednictví Mariino má podobu přímlovky. Přesvědčení o přímlovné moci Matky Boží vychází z článku společného kréda o společenství svatých.³⁷

„Ve své mateřské lásce se stará o bratry svého syna, kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnázích, dokud nebudou uvedeni do blažené vlasti. Proto je blahoslavená Panna vzývána v církvi jako přímlovkyně, pomocnice, ochránkyně a prostřednice. To je však třeba chápat tak, že se tím důstojnosti a účinnosti jediného prostředníka Krista nic neubírá a nic nepřidává.“³⁸

V dílech četných církevních učenců, světců, mystiků a autorů se výklad poslání Panny Marie jako univerzální prostřednice milostí objevuje od středověku až do současnosti. Kupříkladu sv. Ludvíka Maria z Montfortu vedlo uvědomění si tohoto Mariina poslání k naprostému zasvěcení se Ježíši skrze Marii, *Prostřednici všech*

---

³⁵ Srov. LAURENTIN, R. *Pojednání o Panně Marii*, s. 85.

³⁶ Srov. *Vyznání víry církve: Překlad 1. dílu katolického katechizmu pro dospělé*, s. 134.

³⁷ Srov. CANTALAMESSA, R. *Maria, zrcadlo církve*, s. 207.

³⁸ LG 62.

milostí. Věřil, že Maria mu pomůže svou přímluvnou mocí zachovávat věrnost křestním slibům.

Zjevená pravda o Panně Marii jako Prostřednici všech milostí je zahrnuta do autoritativního učení řádného učitelského úřadu církve. Papežská nauka, představující autentický výklad Božího slova psaného i tradovaného o Panně Marii jako Prostřednici všech milostí je nepřetržitě vyučována učitelským úřadem církve a uplatňována v modlitbě a liturgickém životě Božího lidu. Jan Pavel II. popisuje toto poslání jako poslední dar, který dal Spasitel z Kalvárie celému lidstvu.³⁹

„Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom řekl tomu učedníkovi: „Hle, tvá matka!“ V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě.“ (J 19,26–27)

Ježíš žádá Marii, aby přijala milovaného učedníka Jana za svého syna a tímto přijetím na sebe vzala nové mateřství, neboť chce Mariinu mateřství dát univerzální rozměr. Tím ji zve, aby přijala oběť jeho smrti. Za všechny učedníky, které miluje, si vybírá Jana a svěřuje mu svoji matku a tím znamením zvláštního úmyslu lásky daruje svou vlastní matku lidstvu jako závěrečný dar své vykupitelské oběti. Z tohoto odevzdání a přijetí vyplývá tajemné poslání Marie v dějinách spásy. Mariina spolupráce na díle jejího božského Syna se dokončila všeobecným mateřstvím v duchovním řádu.⁴⁰

2.3 Vývoj a obnova mariánské úcty

Význam Panny Marie v křesťanském kultu se počítá od roku 431 a postupně byly zavedeny různé svátky na její počest. Vznikaly nové modlitby, básně. Svátek Panny Marie byl již v 5. století zaveden v Jeruzalémě a slavil se 15. srpna. S postupem času se vyvíjel jeho obsah i pojmenování svátku. Již kolem roku 600 za císaře Mauritia se slavil svátek Nanebevzetí Panny Marie, který se slavil v celé byzantské říši.⁴¹

Oficiálního uznání ze strany katolické církve se tomuto titulu dostalo až v roce 1950, kdy jej papež Pius XII. vyhlásil bulou „*Munificentissimus Deus*“ za dogma katolické církve. Toto dogma není explicitně doloženo v Písmu svatém a o Mariině Nanebevzetí hovoří jen některé apokryfy. Důvodem vyhlášení byla snaha o zastavení stálých útoků proti Marii jako Bohorodičce (*Theotokos*) ze strany křesťanských heretiků, přetrvávajících již od mylného učení konstantinopolského patriarchy Nestoria

³⁹ Srov. MIRAVALLE, M. *Maria, Spoluvykupitelka, Prostřednice, Přímluvkyně*, s. 51–68.

⁴⁰ Srov. tamtéž s. 51–68.

⁴¹ Srov. LAURENTIN, R. *Pojednání o Panně Marii*, s. 52–53.

v pátém století. Dogmatem bylo potvrzeno stanovisko, že Maria byla Bohem předvykoupena – byla tedy uchráněna dědičného hříchu, a proto mohla porodit Božího Syna. Nanebevzetí Panny Marie poukazuje na skutečnost, že Maria je ve „spásném stavu“ a „oslavené tělo“ má již nyní.⁴² Dalším významným svátkem je Narození Panny Marie, které se slaví 8. září už od poloviny 6. století.

Úpadek mariánské úcty nastal v období reformace, kdy protestanti Pannu Marii postupně vylučovali. Rozhodující pro spásu je podle protestantského učení zjevení obsažené v Písmu, víra a nezasloužená milost, darovaná člověku v Ježíši Kristu. Oživení mariánského kultu přineslo až potridentské období, kdy se v 17. a 18. století rozmohlo mariánské hnutí, které hájilo Pannu Marii vůči protestantům. V 17. století v době baroka docházelo mnohdy až k přehnanému úsilí o vyjádření úcty k Panně Marii. Zaváděly se nové projevy zbožnosti, byly ustanoveny nové svátky, zakládala se společenství, která se zasvěcovala Panně Marii.⁴³ Během 17. století ve střední Evropě převládlo u katolíků ze všech společenských vrstev přesvědčení, že tzv. paládia mají ochrannou moc. V Čechách byla v té době velmi uctívána dvě mariánská vyobrazení, která spravovali jezuité, ve Staré Boleslavi a na Svaté Hoře.⁴⁴

V období osvícenství a následně reforem císaře Josefa II. došlo koncem 18. století ke stagnaci v důsledku zákazu poutí. Opětovné oživení mariánské úcty podnítilo vyhlášení dogmatu o Neposkvrněném početí Panny Marie v roce 1854. Tomu v roce 1830 předcházelo zjevení Panny Marie Kateřině Labouré, od které Matka Boží žádala, aby byla zobrazena na „zázračné medailce“. Díky ní se dějí četná obrácení.

Kolem roku 1900, kdy se konal mezinárodní mariánský kongres, bylo mariánské hnutí plně nadšené a zbožnosti. Na tomto kongresu v Lyonu se projevila snaha o vyhlášení dalších dogmat o Panně Marii, zvláště dogmatu o Nanebevzetí Panny Marie. Toto dogma vyhlásil v roce 1950 papež Pius XII. Na něj navazoval mariánský rok 1954, kdy byla prohlášena Panna Maria Královnou nebe i země. Mariánské hnutí dosáhlo největšího rozmachu během působení papeže Pia XII. Ale pak nastal útlum a až II. vatikánský koncil začlenil do věroučné konstituce *Lumen gentium* do 8. kapitoly pojednání o Panně Marii a její úloze v církvi.

---

⁴² Srov. Studijní materiál: *Mariologie*. 1.1 verze. ŠTĚCH, s. 4–5.

⁴³ Srov. LAURENTIN, R. *Pojednání o Panně Marii*, s. 51–81.

⁴⁴ Srov. GAŽI, M. „K hierarchii mariánské úcty na počátku 18. století“. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci*, STUHLÁ, P., s. 94–95.

Mariánské hnutí působilo v životě katolické církve více než tři staletí a stávalo se, že občas nepatřičně projevovalo úctu k Panně Marii a znevažovalo ji tak. Vše, co se týkalo mariánského kultu, přehnaně vyzdvihovalo a odmítalo kritiku.⁴⁵

„Papež Pavel VI. se obrátil k církvi ve svém apoštolském listě o mariánské úctě (1974). Papež požaduje obnovu mariánské úcty, která by byla biblicky podložena a trinitárně a christologicky formována; která by – aniž by byla zkracována – brala ohledy na jinověrce a odpovídala výrazovým prostředkům té které doby a kultury. Výslovně varuje spolu s II. vatikánským koncilem (srov. LG 67) před nesprávnými formami mariánské zbožnosti, které překračují hranici správného učení, jsou lehkověrné a zvědavé vůči nejnovějším zprávám o zázracích, které se omezují na vnější praktiky nebo spočívají v povrchní sentimentalitě. Konečným cílem veškeré mariánské úcty musí být Boží oslava a pokřesťanštění života.“⁴⁶

Pravá mariánská úcta je plná důvěry v Pannu Marii, je niterná, vychází z ducha a ze srdce. Vede člověka k tomu, aby napodoboval ctnosti Panny Marie. Pravá mariánská úcta je stálá a nezištná, která hledá samotného Boha v Jeho svaté Matce.⁴⁷

---

⁴⁵ Srov. LAURENTIN, R. *Pojednání o Panně Marii*, s. 82–88.

⁴⁶ *Vyznání víry církve: Překlad 1. dílu katolického katechizmu pro dospělé*, s. 134.

⁴⁷ Srov. GRIGNION, M. L. *O pravé mariánské úctě*, s. 77–79.

3 Poutní mariánské místo Medžugorje

Úcta k Panně Marii a projevy jejího uctívání ze strany katolických věřících se vážou na mnohá místa mariánských zjevení. Jedním z nejvýznamnějších v poslední době je podle mého přesvědčení právě Medžugorje.

Medžugorje se nachází na Chorvatsky obydleném území západní Hercegoviny, která až do rozpadnutí mnohonárodnostního státu roku 1992 patřila do socialistické federativní republiky Jugoslávie. Tamní katolické obyvatelstvo je chudé. Žije z výnosů políček, domácí výroby vína a pěstování tabáku. Stěží to stačí k zajištění základních životních potřeb. Z těchto důvodů mnoho lidí opouští tuto vápencovou krajinu a zaostalé vesnice, v nichž ještě počátkem 80. let neexistoval ani vodovod. K dispozici byla pouze jedna studna, proto se musela shromažďovat dešťová voda v cisternách k pití pro lidi a pro dobytek.

V naší postmoderní době je Medžugorje mimořádným jevem. V období let 1981–2006 ji navštívilo 30 miliónů poutníků, kteří šíří poselství Panny Marie na všechny kontinenty země. Miliony lidí ze všech sociálních vrstev katolické církve mění díky Medžugorji své životy a dosvědčují, že skrze „Královnu míru a smíření“ nacházejí ve svém životě pokoj. Ale na druhou stranu nechybí ani rozhořčení odpůrci, kteří Medžugorji zcela odmítají a považují ji za velký satanský podvod.

K podstatě Medžugorje patří Matka Boží a šest vizionářů, dále poselství, které ona z vlastního popudu skrze vizionáře předává věřícím. Ke zjevením se přidružují zázraky, zázračná uzdravení a především z nich roste duchovní ovoce.⁴⁸ Lidé si zde nacházejí čas na Boha. Mše svaté a modlitby trvají poměrně dlouho a přesto jsou při nich lidé soustředění. Netýká se to pouze poutníků, ale i většiny medžugorských farníků, kteří žijí v „nejvzornější farnosti v celé katolické církvi“.⁴⁹

Většina poutníků navštíví v Medžugorji tři nejdůležitější duchovní místa – kostel svatého Jakuba, kopec Crnica a kopec Křiževac. Kostel svatého Jakuba z roku 1969 nahradil původní farní kostel, u něhož hrozilo zřícení. Nový kostel má kapacitu pro 3000 věřících. V letních měsících to ale nepostačí, a proto jsou na venkovních bočních stranách kostela dřevěné lavičky a za kostelem byl postaven kruhový oltář, před kterým

---

⁴⁸ Srov. MÜLLER, T. *Medjugorje Ein Charisma und seine Bestätigung durch das Gottsvolk*, s. 19–20.

⁴⁹ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje II.*, s. 84–85.

se může shromáždit několik tisíc věřících. Nad medžugorským údolím upoutává pozornost velký bílý kříž na Křiževaci. Tento kopec je vysoký 520 m a kříž zde postavili medžugorští farníci v letech 1933–1934 na památku 1900 let Ježíšovy smrti. Je to 14 m vysoký betonový kříž, do kterého je zabudována relikvie pravého Ježíšova kříže. Také zde se při různých příležitostech zjevovala Panna Maria vizionářům. Přibližně dva kilometry od Křiževace se nachází kopec Crnica a na jeho svahu zvaném Podbrdo se poprvé zjevila Panna Maria vizionářům v červnu 1981. Většina dětí pocházela z vesničky Bijakoviči, která se nachází pod kopcem. Na jeho úpatí ve svém původním domě přijímá vizionářka Vicka dle svých možností poutníky, podává svědectví a zodpovídá dotazy poutníků.⁵⁰

3.1 Medžugorje a vizionáři

Panna Maria se v Medžugorji zjevuje od 24. června 1981 šesti vizionářům, kteří na počátku zjevení byli ještě dětmi ve věku od 10 do 16 let. Při prvním zjevení se malí vizionáři velmi polekali. Ale druhý den, 25. června, přijali výzvu Panny Marie a šli na Kopec zjevení, kde se poprvé s Pannou Marií pomodlili. Od tohoto dne se počítá začátek zjevení.

Byli velmi překvapeni, že si Panna Maria vybrala právě je, neboť si byli vědomi toho, že nepatří k nejlepším, ani v ničem nevynikají. Tak zůstává tajemstvím Boží prozřetelnosti, proč byli vybráni právě oni. Možná chtěla Matka Boží ukázat jejich volbou, že Bůh přijímá lidi takové, jací jsou.

V této souvislosti můžeme uvést příklady Božího vyvolení zaznamenané ve Starém zákoně. Bůh si vyvolil Abraháma, který se v sedmdesáti pěti letech vydal jako poutník do země zaslíbené Bohem s vírou v příslib: „*V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.*“ (Gn 12,3) Vyvolení Abraháma má přinést spásu všem národům.

V dějinách spásy si Bůh vyvolil také mladé a nezkušené lidi k významným úkolům, jako Davida, Šalamouna nebo Jeremiáše. Těmito podivuhodnými vyvoleními Bůh ukazuje své svobodné jednání v dějinách lidstva. Podle svědectví první knihy Samuelovy si vybral z osmi Jišajových synů toho nejmladšího a nejméně zkušeného – Davida. Prorokovi Samuelovi, který byl udiven touto volbou, řekl: „*Nejde o to, nač se dívá člověk. Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce.*“ (1 Te 16,7)

---

⁵⁰ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje I.*, s. 11.

Panna Maria se vizionářům zjevovala denně a vedla je k harmonickému uspořádání duchovního i všedního života. Ponechala na nich samých rozhodnutí, čemu se budou v životě věnovat.⁵¹ Jednou se jí zeptali, co by měli podle její vůle v budoucnosti dělat. A ona jim odpověděla: „*Byla bych ráda, kdyby z vás byli kněží, popřípadě řeholnice, ale jen jestli chcete. Jste svobodni. Rozhodnutí patří vám.*“⁵² I když se na počátku někteří chtěli stát kněžími nebo řeholnicemi, nakonec všichni žijí v manželství a vychovávají děti.⁵³

V současnosti mají pravidelná denní zjevení už jenom tři vizionáři, Ivan, Marija a Vicka. Ivance a Jakovovi se Panna Maria zjevuje jenom jednou ročně, každému v určitý den, jen Mirjaně ještě pravidelně každého druhého dne v měsíci.

Ivan Dragičević má pravidelné denní zjevení. Má čtyři děti a žije přes rok v Bostonu v USA a přes léto pobývá několik měsíců v Medžugorji. Dodnes mu Panna Maria svěřila z deseti tajemství pouze devět. Ivan založil modlitební skupinu a vede ji od roku 1982. Scházejí se dvakrát týdně u „*modrého kříže*“ pod Kopcem zjevení na Podbrdu. Ivan má zvláštní dar k tomu, že přivádí poutníky k obrácení. Zdůrazňuje, že při modlitbě je důležité modlit se srdcem, pomalu a velmi pozorně.

Marija Pavlovičová-Lunettiová má také pravidelné denní zjevení. Je vdaná a má čtyři syny, žije s manželem v Itálii. Skrže ni dává Panna Maria od 25. ledna 1987 každého dvacátého pátého dne v měsíci poselství medžugorské obci i světu, které se v dnešní době šíří za pomoci médií a internetu.

Vicka Ivankovičová-Mijatovičová má pravidelné denní zjevení. Je vdaná, má dvě děti a žije nedaleko Medžugorje v obci Krehin Gradac. Vicka se vždy věnovala poutníkům, které i nadále přijímá ve svém starém domě v Medžugorji. Svědčí o poselstvích Panny Marie, dostala od ní úkol, aby se modlila hlavně za nemocné.

Mirjana Dragičevićová-Soldová žije s manželem a dvěma dcerkami v Bijakoviči v medžugorské farnosti. Od vánoc 1982 nemá denní zjevení. Už jí bylo svěřeno všech deset tajemství. Každoroční zjevení má na své narozeniny 18. března. Mívá ještě zjevení každého druhého dne v měsíci a modlí se za všechny, kteří ještě nezakusili Boží lásku.

---

⁵¹ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje I.*, s. 134–137.

⁵² MRÁČEK, F. *Medžugorje II.*, s. 106.

⁵³ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje I.*, s. 134–137.

Ivanka Ivankovičová-Elezová žije s manželem a třemi dětmi ve vesnici Miletina v medžugorské farnosti. Také ona už nemá denní zjevení od roku 1985, kdy 7. května obdržela desáté tajemství. Každoroční zjevení mívá na výročí 25. června.

Jakov Čolo je nejmladším z vizionářů, neboť na počátku zjevení mu bylo pouhých deset let. V roce 1983 mu zemřela matka a roku 1986 otec. Byl vychován v rodině strýce. S manželkou a třemi dětmi žije v Bijakoviči v medžugorské farnosti. Poslední pravidelné zjevení měl 12. září 1998 v Miami v USA, kde v té době pobýval. Také jemu už svěřila Panna Maria deset tajemství. Zjevení mívá jednou do roka, a to na slavnost Narození Páně 25. prosince. Na přání Panny Marie se modlí především za poutníky a za nemocné.⁵⁴

3.2 Lékařské prohlídky medžugorských vizionářů

Vizionáři stáli v popředí zájmu medžugorských událostí, byli vystaveni obrovskému tlaku ze strany věřících, církevních představitelů a v neposlední řadě státního komunistického aparátu. Pro rozptýlení pochybností a potvrzení pravosti setkání s Matkou Boží se šest dětí-vizionářů podrobilo mnoha pozorováním, prohlídkám a vyšetřením.

V období mezi roky 1981 a 2005 vyšetřovalo medžugorské vizionáře přibližně deset odborných týmů, jednak z pověření Církve a dále soukromě. V dějinách zjevení nepodstoupili nikdy vizionáři tolik přísných a důkladných zdravotních prohlídek a vědeckých testů jako medžugorští vizionáři.

První vyšetřování vizionářů provedl doktor Ante Vujevič již čtyři dny po počátku zjevení na policejní stanici v Čitluku 27. června 1981. Druhé proběhlo 29. června 1981 na psychiatrické klinice v Mostaru, kam je odvezla policie.

V roce 1981 prováděl podrobné pozorování dětí americko-chorvatský psychiatr Dr. Nikola Bartulica. Dále roku 1982 je podrobil pozorování františkánský kněz P. Slavko Barbarič, doktor sociální psychologie. Slovinský psychiatr a parapsycholog Ludvík Stopar dělal pozorování koncem roku 1982 a začátkem roku 1983. Italští odborníci je zkoumali v roce 1984. A v době od března do prosince 1984 je vyšetřoval francouzský tým se sofistikovaným vybavením, který vedl Dr. Henri Joyeux.

V roce 1995 byli podrobni rozsáhlých testům, které prováděla francouzsko-italská komise, kterou tvořilo sedmnáct uznávaných vědců. Na žádost medžugorského farního

---

⁵⁴ Srov. *Regina: Současnost v Medžugorji 10/2011*. MRÁČEK, F., s. 3–4.

úřadu proběhlo vyšetření roku 1998, které provedl tým doktora Andrese Rescha, profesora teologie a odborníka na hraniční oblasti vědy. Zatím poslední vyšetření vizionářů se konalo 25. června 2005.

Všechna tato lékařská a vědecká vyšetřování prokázala, že dotazované osoby jsou psychicky vyrovnané, nemají žádné duševní nemoci a nevyskytuje se u nich žádná psychóza ani kolektivní hysterie. Jejich extáze v průběhu zjevení byla prokázána pomocí přístrojů.⁵⁵

3.3 Vývoj církevního stanoviska

Zjevení v Medžugorji jsou od samého začátku velmi pečlivě sledována a posuzována církví. Ve vysokých církevních kruzích mají své příznivce i odpůrce.

Jugoslávská biskupská konference vypracovala pro Vatikán zatím pouze jedinou zprávu dne 10. 4. 1991, ve které potvrzuje, že zjevení nejsou v rozporu s katolickou věroukou a mají veliký vliv na rozvoj duchovního života.⁵⁶

Na základě pečlivého zkoumání prohlašuje místně příslušná církevní autorita pravost mariánského zjevení. Většinou bývá kladné stanovisko vysloveno až delší dobu po ukončení zjevení. Jestliže se vyskytnou nějaké odchylky nejen v souvislosti s učením církve, ale třeba i z hlediska lékařského, církve neuznává pravost či nadpřirozený charakter zjevení. Kritéria posuzování jsou v tomto směru velice přísná. Problematické by bylo i to, kdyby dotyčná osoba užívala během období zjevení léky, které by mohly ovlivňovat psychiku.

Zatím ještě nebylo vysloveno konečné stanovisko církve, neboť zjevení stále probíhají. V současné době má církev k dispozici řadu pozitivních poznatků, jako jsou soulad s učením církve, aktuálnost, normální průběh extází i normální chování vizionářů. Dále pro pravost zjevení svědčí pozitivní posudky a dobré plody zjevení. Jednání Panny Marie je plně v souladu s katolickou věroukou i s její úlohou dle tradice církve. Duchovní život v Medžugorji není jednostranně zaměřen na Pannu Marii, ale jak dokazují každodenní mše, zjevení vede ke Kristu a k eucharistii. Modlitební hnutí v Medžugorji je proto veskrze theocentrické.⁵⁷

Výrok o stromu a ovoci z Matoušova evangelia můžeme přirovnat k medžugorským zjevením: „*Tak každý dobrý strom dává dobré ovoce, ale špatný strom dává špatné*

⁵⁵ Srov. Regina: *Současnost v Medžugorji 10/2011*. MRÁČEK, F., s. 6–7.

⁵⁶ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje III.*, úvod.

⁵⁷ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje II.*, s. 105–106.

ovoce. Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce a špatný strom nemůže nést dobré ovoce. Každý strom, který nedává dobré ovoce, bude vyřat a hozen do ohně. A tak je poznáte po jejich ovoci.“ (Mt 7,17–20) Boží milost v Medžugorji přináší hojné ovoce. Toto ovoce je očividně dobré, což nasvědčuje pravosti zjevení.

Poslední aktuální informace o vývoji církevního stanoviska uvádí, že člen nezávislé komise k prozkoumání mariánských zjevení v Medžugorji, která byla vytvořena před dvěma roky při Kongregaci pro nauku víry, kardinál Vinko Puljič, prohlásil v Římě 15. 2. 2012, že do konce tohoto roku předloží komise závěrečnou zprávu Svatému otci.⁵⁸

---

⁵⁸ Srov. Zprávy z Medžugorje 3/2012, s. 3.

4 Poselství Panny Marie skrze Medžugorji celému světu

Církevní stanovisko je zatím zdrženlivé, neboť zjevení stále probíhají, a i když si na uznání zjevení ze strany církve musíme ještě počkat, jedno je nepřehlédnutelné. Maria se svým vyvoleným dětem, dnes již dospělým lidem zjevuje nadále, pomohla jim překonat všechna úskalí a těžkosti, a již přes 30 let předává světu a lidem svá poselství od Boha Otce.

Panna Maria dává skrze vizionáře poselství, která jsou velmi prostá, a přeje si, aby je předávali lidem. Původně předávala poselství každý čtvrtek a nyní už 25 let je dává jednou měsíčně. Dle vizionářky Marije, která tato měsíční poselství předává, mají být vzkazy předkládány co nejvěrněji, ale srozumitelně. Sama vizionářka k tomu řekla, že slyší, vidí a přijímá Pannu Marii. Ale dosvědčuje, že to není jako diktát, který od někoho dostanete. Je to zážitek, kterému se učí celou svou bytostí. I slova jsou prožitkem. Když jí Panna Maria říká, že je naší matkou a že nás miluje, působí to na ni tak silně, že se tento zážitek lásky může jen těžko svými slovy vyjádřit. Na konci zjevení potřebuje čas ke ztišení, aby si vzpomněla na tento prožitek a poselství přesně zaznamenala. Obsah a struktura poselství se mění, jen na začátku stojí téměř vždy osobní oslovení „*Drahé děti*“ a na konci věta „*Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu*“. Panna Maria je Matkou Boží a v souladu s učením církve není jen matkou Kristovou, nýbrž matkou všech lidí, především věřících.⁵⁹ Poselství jsou tedy prostá a mateřská slova určená všem, kteří jsou ochotni naslouchat. Kdo naslouchá jejím poselstvím srdcem, nalézá v nich všechnu hloubku a šířku Boží lásky, kterou je možno poznávat skrze Pannu Marii.

Proč právě Medžugorje? Panna Maria ve své první výzvě řekla, že si medžugorskou farnost vybrala zvláštním způsobem, a také, že si ji přeje vést. Toto opakovala i později, například 21. 3. 1985: „*Zvláštním způsobem jsem si vyvolila tuto farnost, která je mi milejší než ostatní, v nichž jsem ráda zůstávala, když mne Nejvyšší posílal.*“ Důvodem této volby bylo, aby se nejdříve obrátili farníci medžugorské farnosti a díky nim i ostatní, kteří přijdou do Medžugorje. K obrácení je nejdůležitější modlitba, kterou doporučuje téměř v každém napomenutí. Po modlitbě je to zvláště mše svatá, dále nepřetržitá pobožnost před Nejsvětější svátostí oltární a četba Písma svatého.

---

⁵⁹ Srov. MÜLLER, T. *Medjugorje Ein Charisma und seine Bestätigung durch das Gottsvolk*, s. 40–42.

4.1 Hlavní poselství

Z poselství Panny Marie v Medžugorji vyplývá pět základních okruhů. Jedná se o mír, víru, obrácení, modlitbu a půst. Největším dobrem je mír a jedinými podmínkami k jeho uskutečňování jsou víra, obrácení, modlitba a půst. Kromě těchto pěti hlavních poselství, která Panna Maria předala v Medžugorji hned na počátku svých zjevení celému světu, začala od 1. března 1984 každý čtvrtek skrze vizionářku Mariji předávat ještě zvláštní poselství určená pro medžugorskou farnost a pro poutníky, kteří přicházeli do Medžugorje. Později poselství začala předávat jen jednou měsíčně, a to od 25. ledna 1987. Těmito zvláštními výzvami pro medžugorské farníky a přicházející poutníky chce Panna Maria učinit svá první hlavní poselství v Medžugorji, která jsou určena celému světu, pochopitelnými a přijatelnými pro všechny lidi.⁶⁰

Základními tématy zpráv v poselstvích v Medžugorji nejsou tedy žádné apokalypsy – na rozdíl od mnoha v dnešní době probíhajících soukromých zjevení. Jedná se o praktické pokyny pro život každého člověka, o základní články katolické víry.⁶¹

4.2 Mír

První ze svých poselství předala Panna Maria již třetí den od začátku zjevení vizionářce Mariji: „*Mír, mír, mír – a jenom mír!*“ A dodala: „*Mír musí zavládnout mezi člověkem a Bohem a též mezi lidmi!*“ Při předávání tohoto poselství viděla vizionářka Marija za Pannou Marií kříž. Z toho zřetelně vyplývá, že pouze od Boha přichází pravý mír, neboť On se stal skrze Pannu Marii „*naším Mírem*“ v Kristu.

V Písmu svatém se o míru říká: „*V něm je náš mír, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár.*“ (Ef 2,14) V Janově evangeliu říká Ježíš svým učedníkům: „*Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí!*“ (J 14,27). Ježíš učedníkům uložil, aby mír nesli světu: „*Když přijdete do některého města nebo vesnice, vyptejte se, kdo z nich je toho hoden; u něho zůstaňte, dokud nebudete odcházet.*“ (Mt 10,11) Když poslal sedmdesát učedníků do měst a míst, kam měl sám přijít, řekl jim: „*A přijmou-li pozdrav pokoje, váš pokoj na nich spočine; ne-li, vrátí se opět k vám.*“ (L 10,6)

---

⁶⁰ Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 4–13.

⁶¹ Srov. MÜLLER, T. *Medjugorje Ein Charisma und seine Bestätigung durch das Gottsvolk*, s. 43.

Panna Maria se v Medžugorji představila výslovně jako „*Královna míru*“. Ve svých poselstvích zdůrazňuje, že největším a nejpotřebnějším dobrem je mír.⁶² Ve vánočním poselství z 25. 12. 1998 říká, že pravý mír je u Boha: „*Drahé děti! V této vánoční radosti vás chci požehnat svým požehnáním. Zvláštním způsobem, dívka, vám dávám požehnání malého Ježíše. Ať vás On naplní svým mírem. Dnes, dívka, nemáte mír, a toužíte po něm. Proto vás se svým Synem Ježíšem tento den vybízím: Modlete se, modlete se, modlete se, protože bez modlitby nemáte ani radost, ani mír, ani budoucnost. Toužíte po míru a hledáte ho, a Bůh je pravý mír. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!*“⁶³

4.3 Víra

Druhým důležitým poselstvím je víra, o které hovořila Panna Maria již ve čtvrtém, pátém a šestém dnu zjevení, a často ji opakuje. Panna Maria na otázku Jakova, co si ona přeje od františkánů, odpověděla, ať pevně věří a upevňují víru. Pátý den řekla, že kněží mají pevně věřit a pomáhat dětem, též lid má věřit. A šestý den řekla: „*Ať lid pevně věří a nic se nebojí. Je jeden Bůh a jedna víra.*“⁶⁴

Bez víry je nemožné dosáhnout míru. Víra je důvěrou v Boha, je odpovědí na Boží slovo, které člověk ve víře přijímá. V Božím slově se Bůh nejen zjevuje, ale i dává lidem. A pokud je člověk přijímá, stává se podílníkem Boží přirozenosti. Panna Maria zná hodnotu víry i její potřebnost pro dnešního člověka. Proto ji tak často vizionářům zdůrazňuje a chce, aby ji předávali druhým. Nad všechno ostatní, co lidé hledají, staví Panna Maria víru. A tu také žádá jako rozhodující podmínku při vyslyšení všech proseb a přání člověka, ať se jedná o zdraví nebo jinou lidskou potřebu.⁶⁵ Také v poselství Panny Marie ze dne 25. 1. 2006 se mluví o víře: „*Drahé děti! I dnes vás vyzývám, abyste byly nositeli evangelia ve svých rodinách. Nezapomeňte, dívka, číst Písmo svaté. Dejte ho na viditelné místo a dosvědčujte svým životem, že věříte a žijete Slovo Boží. Já jsem vám nablízku svojí láskou a přimlouvám se před svým Synem za každého z vás. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu.*“⁶⁶

---

⁶² Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 10.

⁶³ *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1996–2007*. 2. díl. Štampfelová, M., s. 29.

⁶⁴ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje I.*, s. 29–33.

⁶⁵ Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 11.

⁶⁶ *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1996–2007*. 2. díl. Štampfelová, M., s. 86.

V Písmu svatém se o víře v Boha a jejím významu píše již ve SZ: „*Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost*“ (Gn 15,6) a také: „*Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespolehej.*“ (Př 3,5–6) Abrahám uvěřil Bohu a vydal se do nejisté budoucnosti, spoléhal na Boha a věřil v jeho slovo. V NZ píše apoštol Pavel o víře: „*Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“*“ (Ř 1,16–17) Víra je v NZ následováním, cestou a také odvahou opustit staré jistoty a odpovědět na volání Boha. Věřit znamená důvěřovat Bohu, spoléhat se na něj a nalézat v něm oporu. Vírou se člověk stává novým stvořením v Kristu: „*Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!*“ (2 K 5,17).⁶⁷

Panna Maria patrně chce lidi naučit, aby se začali chovat podle Božího slova. Pomáhá, aby dovedli přijmout srdcem, že Bůh skutečně existuje. I v Písmu svatém se píše, že těm, kteří milují Boha, pomáhá všechno k dobrému. (Srov. Ř 8,28) Ovšem aby se víra stala pevnou v životě věřících, je nutné se každý den modlit.⁶⁸

4.4 Modlitba

Panna Maria už od pátého dne zjevení doporučuje modlitbu a požaduje od lidí, aby se neustále modlili, neboť tak to žádal i Ježíš. Modlitba upevňuje víru člověka a bez víry si člověk nedokáže vytvořit dobrý vztah k Bohu ani k lidem. Při modlitbě člověk vzdává chválu Bohu, děkuje za přijaté dary a s důvěrou očekává od něj i vše potřebné ve svém životě, zejména spásu. Při modlitbě si uvědomuje propojení svého života s Bohem.

Slovo Boží bylo dáno člověku s tím, aby na ně také odpověděl slovem. Odpovědí je vyslovovaná víra, a to je modlitba, kterou člověk přesvědčivě zvěstuje Boha a evangelium. Prostřednictvím modlitby se obnovuje, posiluje a udržuje víra. Slovem modlitby se současně utváří i lidský život. Člověk modlitbou upevňuje svůj vztah k Bohu, neboť správným vztahem si udržuje mír s Bohem a také s lidmi.⁶⁹

V Písmu svatém se píše, že učedníci požádali Ježíše, aby je naučil modlit se. A on je naučil modlitbu Otčenáš: „*Otče, buď posvěceno tvé jméno. Přijď tvé království. Náš denní chléb nám dávej každého dne. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme*

⁶⁷ Srov. *Vyznání víry církve: Překlad 1. dílu katolického katechizmu pro dospělé*, s. 37–38.

⁶⁸ Srov. *Zjevení Matky Boží v Medžugorji 4/1992*. MRÁČEK, F., s. 7.

⁶⁹ Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 11–12.

každému, kdo se provinuje proti nám. A nevydej nás do pokušení.“ (L 11,2–4)
Modlitbou Otčenáš však neskončilo Ježíšovo učení. Slíbil svým učedníkům seslání Ducha svatého, který je poučí o všem, a také o modlitbě: „*Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14,26)*

Je zajímavé, že Panna Maria několikrát ve svých poselstvích vyzývala věřící ve farnosti Medžugorje k modlitbě za dary Ducha svatého a hlavně za Ducha modlitby, aby dokázali předávat její poselství taková, jaká jsou. Panna Maria zve a podněcuje k modlitbě, ale jen Duch svatý může naučit správné modlitbě: „*Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním.“ (Ř 8,26)* S jeho pomocí dokáže člověk pochopit vážnost situace, v jaké se ocitá svět. Teprve pak pochopí význam Boží výzvy, kterou nám po Panně Marii posílá.⁷⁰ Ve vzkazu ze dne 1. 11. 1984 nám Panna Maria říká: „*Drahé děti! Neuvědomujete si hloubku poselství, která vám Bůh po mně posílá. Dává vám veliké milosti a vy to nechápete. Proste Ducha svatého o osvětlení. Kdybyste věděly, kolik milostí vám Bůh dává, modlily byste se bez ustání. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!“⁷¹*

4.5 Obrácení

Panna Maria vyzývá k úplnému obrácení. Pravým obrácením je pro člověka „*očista srdce*“, jak se píše v Písmu svatém: „*Smyj ze svého srdce zlo, Jeruzaléme, a budeš spasen. Jak dlouho budeš v svém nitru přechovávat ničemné myšlenky?“ (Jer 4,14)* Neboť zkažené srdce vede k tomu, že se přijímají nespravedlivé zákony a ve společnosti se podporují nezdravé vztahy. Pokoj nepřichází, dokud se člověk nepromění v hloubi svého srdce a neobrátil se. Panna Maria doporučuje častou svatou zpověď, nejlépe měsíční.⁷²

Je zvláštní shodou okolností, že zjevení Panny Marie v Medžugorji začala 24. června 1981 na svátek Narození sv. Jana Křtitele. Jedná se o posledního „*starozákonního proroka*“, který vchází do Nového zákona. Je známý tím, že naléhavě nabádal lidi k obrácení. Vyzýval je, aby přestali žít starým způsobem života a otevřeli se novému životu, který začíná křtem a přinese jej Ježíš Kristus.

⁷⁰ Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 91–92.

⁷¹ *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 24.

⁷² Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 11.

V Písmu svatém se píše ve SZ o obrácení ve smyslu nového stvoření: „*Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha*“ (Ž 51,12) a dále např. u proroka Jeremiáše: „*Dám jim srdce, aby mě poznali, že já jsem Hospodin. Budou mým lidem a já jim budu Bohem, neboť se ke mně navrátí celým srdcem.*“ (Jer 24,7) O obrácení jako novém stvoření se píše také v Listu Titovi v NZ: „*On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého.*“ (Tt 3,5) Nikodém, člen židovské rady, přišel k Ježíšovi v noci a rozmlouval s ním o jeho učení o novém stvoření. „*Ježíš odpověděl: Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.*“ (J 3,5) Vstoupit do Božího království znamená změnit svůj život a začít úplně znovu, jde o nové stvoření z Ducha.

Z Mariiných poselství v Medžugorji vyplývá, že obrácení nespočívá jenom v zanechání zla a hříchu, ale též se jedná o růst v lásce, míru, spravedlnosti, v duchu smíření a milosrdenství. K obrácení napomáhá modlitba, půst a víra, a obrácení vede zase k jejich prohloubení. Zjevení Panny Marie nepřináší lidem novou nauku, nýbrž je zvou k tomu, aby to, co už znají, promýšleli a hlouběji prožívali.⁷³

V poselství ze dne 25. 9. 2006 Panna Maria říká: „*Drahé děti! I dnes jsem s vámi a všechny vás vyzývám k úplnému obrácení. Rozhodněte se pro Boha, dítěta, a naleznete v Bohu mír, který hledá vaše srdce. Následujte životy svatých a ať jsou vám příkladem a já vás budu povzbuzovat, dokud mi Nejvyšší dovolí být s vámi. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu.*“⁷⁴

4.6 Půst

Panna Maria doporučuje půst každou středu a pátek, a to půst o chlebu a vodě. Ve svém poselství z 25. 3. 2007 říká: „*Drahé děti! Chci vám ze srdce poděkovat za vaše svatopostní odříkání. Chci vás povzbudit, abyste otevřeným srdcem i nadále žily půst. Půstem a odříkáním, dítěta, budete silnější ve víře. V Bohu každodenní modlitbou naleznete pravý mír. Já jsem s vámi a nejsem unavená. Chci vás všechny odvést se sebou do ráje, proto se každodenně rozhodněte pro svatost. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu.*“⁷⁵

⁷³ Srov. Zjevení Matky Boží v Medžugorji 4/1992. MRÁČEK, F., s. 8–10.

⁷⁴ Poselství Panny Marie: Medžugorje 1996–2007. 2. díl. Štampfelová, M., s. 88.

⁷⁵ Poselství Panny Marie: Medžugorje 1996–2007. 2. díl. Štampfelová, M., s. 92–93.

Psycholog P. Jörg Müller zdůraznil, že půst není prohrou, ale ziskem. Neboť neubírá sílu, ale otevírá naše srdce pro Boží lásku. Nezbytnou sebekázní osvobozuje duši a vede k vládě ducha nad tělem. Půst lze chápat jako modlitbu těla, která doplňuje slovní modlitbu a vede celého člověka k Bohu.⁷⁶

V Písmu svatém – v Matoušově evangeliu – dává Ježíš radu, jak se správně postit: *„A když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty se postíš, potřij svou hlavu olejem a tvář svou umyj, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“* (Mt 6,16–18)

Dále v evangeliu podle Marka čteme, že se farizeové diví, proč se Ježíšovi učedníci nepostí: *„Učedníci Janovi a farizeové se postili. Přišli k němu a ptali se: „Jak to, že se učedníci Janovi a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim řekl: „Mohou se hosté na svatbě postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat; potom, v ten den, se budou postit.“* (Mk 2,18–20)

Na výzvu k půstu má člověk odpovědět v plné svobodě a zodpovědnosti. Půst o chlebu a o vodě je ideálním postem. Je však třeba vzít ohled na každodenní život, zdravotní problémy a jiné těžkosti. Praví proroci, kteří hovořili ve jménu Božím v různých dobách, měli za úkol přivést lid k Bohu. K tomu užívali jako hlavní prostředky půst a modlitbu.⁷⁷ I Ježíš se postil a pokládal půst za důležitý. Řekl, že existují zlí duchové, kteří se nedají vyhnat jinak než modlitbou a postem. To znamená, že lidé se mohou osvobodit jen modlitbou a postem. Půst má jeden zvláštní účinek. Když se člověk postí, začíná si více uvědomovat, že nedokáže nejhlubší touhy svého srdce uspokojit. Dochází k přesvědčení, že potřebuje Boha. Půstem se stává člověk otevřenějším pro modlitbu a tím i pro setkání s Bohem.

Ani touto výzvou k postu nežádá Panna Maria nic nového. O půstu se píše v Písmu svatém, neboť také Ježíš se postil. Tato výzva je v plné shodě s naukou církve.⁷⁸

Takové jsou tedy důležité výzvy Panny Marie zjevující se v Medžugorji vizionářům, které nepochybně mohou napomoci dobrému životu.

---

⁷⁶ Srov. MÜLLER, T. *Medjugorje Ein Charisma und seine Bestätigung durch das Gottsvolk*, s. 46–47.

⁷⁷ Srov. *Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M., s. 94–96.

⁷⁸ Srov. Sborník: *Fatima a Panna Maria na konci druhého tisíciletí*. DOKLÁDAL, P., s. 56–57.

5 Vliv poutí na duchovní život věřících

Jak jsem se zmínila již v úvodu předkládané práce, nestačí si uvedená Mariina poselství přečíst a uvažovat o nich, ale je potřeba začít je realizovat v každodenním životě, tzn. nejdříve začít s proměnou u sebe, potom ve svých rodinách a nakonec je přinášet a předávat lidem ve svých farnostech. Právě o vlivu Mariiných poselství, připomínajících lidmi často zapomínaná dobra, na každodenní život nyní pojednám.

Putovat znamená rozhodnout se a mít touhu dojít až do cíle – nejen na pouti do Medžugorje, ale také v životě a v následování Krista. Na cestě, při putování k nějakému vzdálenému cíli si člověk uvědomuje své celoživotní směřování. Člověk se snaží už od pradávna pochopit smysl své existence na zemi. K tomu využívá různé možnosti. Jednou z nich je cesta. Na cestě poutník usiluje o nalezení vnitřního klidu a pokoje, o pochopení hlubokého smyslu svého života.⁷⁹

Poutníci přicházeli do Medžugorje od počátku zjevení. Panna Maria se poprvé zjevila vizionářům ve středu 24. června 1981 a již v neděli 28. června se na místě zjevení nacházely desetitisíce věřících. Do Medžugorje přicházeli poutníci, kteří zde hledali pomoc, útěchu a hlavně Boha. Vizionáři neměli v té době žádný soukromý život, jejich domy byly neustále obléhány poutníky, kteří je chtěli vidět a obraceli se na ně s různými požadavky a dotazy.

Vizionáři ale vytrvali, nepopřeli zjevení Panny Marie, i když na ně policie vytvářela nátlak a zastrašovala je. A nepopřeli to ani během více jak třiceti let, kdy zjevení stále probíhají. Vizionáři nemají vystudované teologické školy, aby dokázali správně odpovídat na dotazy. Jejich úlohou je sdělovat poutníkům, co žádá Panna Maria od věřících, a tím je život podle evangelia. Aby se dokázali obrátit, začali se správně modlit, měli pevnou víru a vedli svátostný život.⁸⁰

Čeští poutníci začali putovat do Medžugorje prostřednictvím cestovní kanceláře Věrité, kterou pomohl založit RNDr. Ing. František Mráček, CSc., uznávaná vědecká kapacita v oblasti optiky a přenosu obrazu do mozkového centra.⁸¹ První cesty se uskutečnily ilegálně již v srpnu 1984, tj. zhruba tři roky a dva měsíce po zahájení

---

⁷⁹ Srov. *Milujte se!* 9/2009, s. 14–16.

⁸⁰ Srov. *Regina: Současnost v Medžugorji* 3/2012, s. 5–6.

⁸¹ Srov. *Centrum Věrité: Studie a úvahy* [online].

zjevení. Centrum Věřitě jako cestovní poutní agentura, započalo svou činnost v roce 1992 a zprostředkovalo cestu do Medžugorje již pro více než 60000 poutníků.⁸²

Panna Maria přichází v Medžugorji k poutníkům s mateřskou láskou a vyzývá je, aby svůj život uvedli do souladu s Boží vůlí. Poutníci tam hledají a mnozí z nich také nacházejí nový smysl svého života. Nacházejí zde čas a příležitost k zastavení se, zklidnění, k rekapitulaci svého dosavadního způsobu života, k rozjímání a uvědomění si, co mohou ve svém životě změnit. Otevírají svá srdce Panně Marii a skrze ni se otevírají Bohu, aby mohl proměnit jejich životy. Vždyť Panna Maria je první Ježíšovou učednicí hodnou následování. Po celý svůj pozemský život následovala Krista a k Němu chce vést i všechny svoje děti, které nadevše miluje. Medžugorje je místo, kde má každý věřící pocit, že je svobodný, přijímaný a milovaný.⁸³

Poutníci jezdí na poutě do Medžugorje během celého roku, každý podle svých možností. Starší generace si volí častěji termíny na jaře či na podzim, protože v letních měsících zde bývají vysoké teploty, což někomu nedělá dobře. Naopak v létě se zde shromažďují mladí z celého světa, aby i oni hledali smysl svého života a svoji cestu namířili tím správným směrem – k Ježíši Kristu.

Na Medžugorji by měl člověk nahlížet nezaujatě a s čistým srdcem. Pobyt zde je sám o sobě povzbuzující. Pro co největší duchovní plody je potřeba s Bohem spolupracovat. Jedině pak můžeme naplno radostně vnímat mimořádné Boží milosti. Každý člověk by měl dle svých možností něco udělat pro své obrácení. Nelze si jen užívat příjemných zážitků a pocitů, je potřeba přinést oběť pro své obrácení.⁸⁴

5.1 Mezinárodní setkání mládeže „Mladifest“ v Medžugorji

Pravidelně na vrcholu léta se do Medžugorje sjíždějí mladí lidé, aby se skrze Pannu Marii shromáždili kolem Ježíše. Nezastaví je ani horko, ani letní dovolené. Svým rozhodnutím ukazují, že u Ježíše je nejlepší odpočinek. Každoroční setkávání mládeže v Medžugorji na přelomu července a srpna zavedl od roku 1989 františkánský kněz P. Slavko Barbarič. Na tento festival „Mladifest“ se postupně sjíždělo stále více mladých lidí. V roce 2004 se 15. mezinárodního setkání mládeže „Mladifestu“

---

⁸² Srov. *Centrum Věřitě: Cestovní agentura* [online].

⁸³ Srov. *Zprávy z Medžugorje 7/2003*, s. 1–2.

⁸⁴ Srov. *Centrum Věřitě: Poutě do Medžugorje* [online].

zúčastnilo 25000 mladých z celého světa. Heslem festivalu bylo: „Chtěli bychom vidět Ježíše“.⁸⁵

A v roce 2006 se na 17. setkání mládeže sjelo do Medžugorje více než 30000 mladých lidí z celého světa. Téma tohoto festivalu bylo zároveň tématem, které dal papež Benedikt XVI. mladým ke Světovému dni mládeže v Kolíně nad Rýnem: „Světlem mým nohám je tvé slovo, osvěcuje mou stezku“.⁸⁶

V roce 2011 na 22. mezinárodní festival mládeže přijelo už 60 000 mladých lidí z 60 zemí celého světa a tématem bylo: „Hle, jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova“. Takové křesťansky zaměřené mládežnické hnutí a v takovém počtu je možno přirovnat snad jen k setkáním mladých v Taizé. Kromě duchovního užitku zde mj. nacházejí nové přátele.⁸⁷

Je patrné, že mladí si poutní místo Medžugorji oblíbili a každý rok jich přijíždí zase o něco více. Program festivalu je vždy pečlivě připraven. Začíná ranní modlitbou a pak následují svědectví, písně a přednášky o křesťanském životě. Mladí zde naslouchají svědectvím lidí, kteří prožili obrácení.

Také mezi ně přicházejí vizionáři a vyprávějí jim o zjevení Panny Marie. Součástí festivalu je tradiční noční průvod farností Medžugorje, v jehož čele je nesena socha Panny Marie. Většina mladých nese hořící svíce. Na závěr festivalu se koná výstup na Křiževac. Ráno při východu slunce se tam slaví mše svatá.

Během týdenního festivalu se mladým lidem naskýtá možnost ke ztišení a rozjímání. Panna Maria doporučuje cestu k nalezení míru prohloubením modlitby, pokáním a obrácením. Mladí lidé stojí na počátku své cesty, a proto je velice důležité, když si zde uvědomí pravé a trvalé hodnoty křesťanské víry. Také kněží jsou připraveni jim poradit a vysvětlit, co je zajímavá, a oni často přistupují ke svátosti smíření a k svatému přijímání.

Je zapotřebí, aby mladí poutníci i po návratu do svých domovů žili poselství Panny Marie a získávali k tomu i své vrstevníky. V tomto smyslu papež Jan Pavel II. povzbuzoval mladé lidi ke spoluodpovědnosti za vývoj světa. Podle něj to byli právě mladí lidé, kteří dokázali šířit evangelium díky svému nadšení a orientaci na budoucnost.

---

⁸⁵ Srov. *Zprávy z Medžugorje 9/2004*, s. 1.

⁸⁶ Srov. *Zprávy z Medžugorje 9/2006*, s. 2.

⁸⁷ Srov. *Regina: Současnost v Medžugorji 1/2012*, s. 4–5.

5.2 Věřící v Medžugorji a jejich svědectví

Medžugorskou farnost spravují řeholníci a řeholnice Františkánského řádu, kteří kolem roku 1340 přinesli křesťanství do Bosny a Hercegoviny. Počátkem 19. století napomáhali františkáni při obnově křesťanství v této oblasti po dlouhé turecké nadvládě. Jednou týdně v průběhu přednášky podávají svědectví poutníkům.⁸⁸

Nejen mladí poutníci jezdí rádi do Medžugorje. Ti starší s ohledem na své zdraví přicházejí spíše v jarních a podzimních měsících. Zpravidla zde prožijí duchovní týden, během kterého se účastní ranní mše svaté ve svém rodném jazyce a společné večerní mše svaté v chorvatském jazyce. V průběhu své poutě mohou navštívit významná místa v Medžugorji – Kopec zjevení Podbrdo, kde se mohou pomodlit 15 růžencových tajemství a setrvat v rozjímání u sochy Panny Marie na místě Zjevení. Ti zdatnější mohou vystoupit křížovou cestou na kopec s velkým bílým křížem Križevac.

Známým místem je též tzv. „*modrý kříž*“, u něhož se při svém pobytu v Medžugorji schází se svojí modlitební skupinou vizionář Ivan. Další možností je navštívení medžugorské komunity – Cenacolo (komunita sestry Elvíry). V komunitě podávají mladí muži poutníkům svědectví o tom, jak skrze Boha našli cestu ze svých problémů a závislostí. Jejich vyprávění vedou k zamyšlení, jak snadno se mladý člověk v dnešní společnosti dostane do problémů s drogami, alkoholem a odcizením se či nepřijetím ve své rodině. Díky životu v komunitě poznávají smysl života a pravé hodnoty křesťanské víry. Každé ráno začínají společnou modlitbou s růžencem v ruce. Během dne pracují, každý vykonává něco prospěšného pro celou komunitu.

Poutníci často navštěvují vesničku pro sirotky – Majčino selo, kterou založil P. Slavko Barbarič během bosenské války. Zde lidé svědčí o tom, že mít rodinu je veliký dar. V jednotlivých domcích žije vždy několik dětí s vychovatelkami, které se jim snaží vytvářet prostředí domova. Mužské zastoupení zde zprostředkovává pouze františkánský kněz.

Poutníky oslovuje setkání s vizionáři a jejich svědectví, při kterých opakují povzbuzení, vyplývající z Písma a směřující k pravému křesťanskému životu. Z Medžugorje si věřící odnášejí Pannu Marii a Ježíše ve svých srdcích do svých domovů a farností. Důležité je, aby se věřící i po návratu domů snažili nadále žít podle Mariiných poselství.

---

⁸⁸ Srov. MRÁČEK, F. *Medžugorje I.* s. 11.

Lidé zde poznávají spiritualitu Medžugorje a někteří mají potřebu sdílet své osobní prožitky. Níže uvádím tři z mnoha doložených svědectví poutníků, kteří Medžugorji navštívili.

„Při každé další návštěvě v Medžugorji dostanu vždy nějaký duchovní vzkaz a také sílu a cítím nejen já, ale i mé sestry, jak nás Panna Maria vede ve své škole lásky. Celý náš život se změnil, naše víra se prohloubila, již to není ta povrchní víra a snažíme se žít poselství Panny Marie.“ (M. A.)⁸⁹

„Několik mých příbuzných a známých, kteří se mnou jeli do Medžugorje, potvrzují, že tam pocítují veliký klid a mír, a rádi se tam aspoň jednou za rok vrací. Přála bych všem lidem, aby poznali Boží Lásku, tu radost, ten klid a mír, který jsem já našla v Medžugorji, které se za žádné peníze nedají koupit.“ (R. V.)⁹⁰

Představitel titulní role filmu „Pašije“ Jim Caviezel vypráví: *„K této roli jsem přišel přes Medžugorje, přes Pannu Marii. V přípravě jsem využil vše, co mne Medžugorje naučilo. Mel Gibbon a já jsme společně chodili denně na mši. Také jsem se postil. Stále jsem četl poselství Panny Marie. Denně mne mohli vídat s růžencem v ruce.“⁹¹*

Je prokázané, že nejvíce dokáže člověka oslovit svědectví druhých lidí, kteří mají živý zážitek ze setkání s Bohem, v tomto případě také s Pannou Marií. Tato svědectví přitahují další Ježíšovy učedníky, napomáhají šíření věhlasu Ježíše a Panny Marie. V Matoušově evangeliu nacházíme související verš, totiž misijní příkaz: *„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky...“ (Mt 28, 19)*

5.3 Život věřících po návratu domů

Opravdové nadšení mladých lidí a osobní svědectví poutníků je po návratu do jejich domovů nápomocno při vyrovnání se s tvrdou realitou dnešní uspěchané doby. Poutníci si odvázejí Pannu Marii s sebou domů ve svých srdcích, ale symbolicky také v požehnaných předmětech, které jim blízkost Matky Boží připomínají. Žehnání předmětů v liturgii označované jako svátostiny se udílí v Medžugorji převážně po večerní mši svaté. Lidé přinášejí např. kříže, sošky, obrázky, medailonky. Tyto požehnané předměty následně slouží jako ochrana před působením zlého ducha. Nejedná se ovšem o modloslužbu, neboť žehnání se přeneseně udílí osobě, která má požehnaný předmět v užívání, ne věci samé.

---

⁸⁹ Zprávy z Medžugorje 10/2002, s. 3.

⁹⁰ Zprávy z Medžugorje 1/2004, s. 3.

⁹¹ Zprávy z Medžugorje 5/2004, s. 3.

Věřící při opakované a hluboce prožité pouti mohou být uschopněni přenést své duchovní zkušenosti do každodenního života.

Jedním z důležitých duchovních plodů poutí do Medžugorje je skutečnost, že věřící ve svých farnostech zakládají modlitební skupiny. Četbou Bible, modlitbou růžence a vzájemným sdílením se věří, že uprostřed jejich společenství je s nimi i Ježíš Kristus. V Písmu svatém je napsáno: „*Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“ (Mt 18,20)

Věřící ale získávají sílu ještě v rovině individuální. Velká část věřících po návratu z Medžugorje chodívá ke svátosti smíření jednou za měsíc, jak to doporučuje Panna Maria. Docházejí pravidelně na nedělní mše svaté, a pokud žijí ve farnosti, kde jsou mše svaté i během týdne, snaží se jich pravidelně účastnit.

Častěji využívají možnosti adorací, např. ve Vlachově Březí na Prachaticku je Kaple ustavičné adorace, kterou zde založil správce farnosti P. Mgr. Jiří Kalaš. Adorace byla zahájena na Slavnost Krista Krále 22. 11. 2009. Adoruje se ve vytápěné kapli na faře, do níž může přijít každý, kdo chce strávit chvíli v tichu před Nejsvětější svátostí.⁹²

V souvislosti s adorací je známý prorocký sen svatého Jana Bosca, z něhož lze usoudit velký význam adorací a mariánské úcty. Ve svém snu viděl, jak uprostřed nezměrné mořské hladiny vede papež loď – Církev – a v boji s nepřítelem umírá. Ale hned přichází druhý papež, který jde ihned do boje a vítězí. Když přemohl všechny překážky, zakotví loď na dvou sloupech. Na jednom je Eucharistie a pod ní nápis *Spása věřících* a na druhém sloupu socha Panny Marie Neposkvrněné a pod ní nápis *Pomocnice křesťanů*.⁹³

Dále se někteří věřící po návratu z Medžugorje snaží dodržovat půst v pátek a ve středu, a pokud je to možné, drží půst o chlebu a vodě. Podle svých možností se do Medžugorje vracejí pro duchovní občerstvení. Mariánská úcta má v dnešní době velkou nezastupitelnou úlohu, neboť Panna Maria koná svoji mateřskou úlohu v Církvi a pro život víry.

Maria je Matkou všech věřících, kteří se na ni s důvěrou obracejí, Maria, Panna a Matka, která porodila Krista, však představuje také církev.⁹⁴

---

⁹² Srov. *Římskokatolická farnost Vlachovo Březí* [online].

⁹³ Srov. *Regina: Dávná proroctví 7/2000*, s. 17.

⁹⁴ Srov. RAHNER, H. *Maria a církev*, s. 36.

Papež Pavel IV. v závěrečném proslovu na II. vatikánském koncilu v návaznosti na osmou kapitolu konstituce o církvi prohlásil nejsvětější Marii „Matkou církve“, to znamená celého Božího lidu – jak věřících tak pastýřů.⁹⁵

Z obsahu této páté kapitoly je patrné, jak velký význam může mít pro věřící návštěva poutního místa, např. v Medžugorji, a přímluva Panny Marie. Je na rozhodnutí každého jednotlivce, zda tuto nabízenou Boží milost využije.

---

⁹⁵ Srov. SKALICKÝ, K. *Ekumenismus na Druhém vatikánském koncilu*, s. 118–119.

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se pokusila o vyhodnocení duchovního ovoce mariánských zjevení v Medžugorji, z kterého mají užitek poutníci, přijíždějící sem z celého světa. Prokazatelně zde zažívají obrácení, nacházejí pokoj – mír v srdci a povzbuzení do dalšího života. Velký vliv mají svědectví těch, kteří již žijí poselství Panny Marie ve svých domovech. Zjevení Panny Marie v Medžugorji náleží do kategorie soukromých zjevení, která dosud probíhají, a také proto ještě nejsou oficiálně uznána ze strany katolické církve. Ve věci soukromých zjevení vydala církev na jednání biskupské synody v Římě v roce 2008 doporučení a pokyny.

„Kritériem pravdivosti soukromého zjevení je jeho zaměření na Krista. Pokud nás od něho vzdaluje, pak určitě nepochází od Ducha svatého, který nás vede uvnitř evangelia a ne mimo ně. Soukromé zjevení je pro tuto víru pomocí a projevuje se jako věrohodné právě tím, že odkazuje na jediné veřejné zjevení. Proto církevní schválení nějakého soukromého zjevení v podstatě znamená, že dané poselství neobsahuje nic proti víře nebo dobrým mravům; je dovoleno ho veřejně šířit a věřící jsou oprávněni ho rozumným způsobem přijmout. Soukromé zjevení může poskytnout účinnou pomoc pro chápání evangelia a lepší život z něj v současné době; proto se nemá opomíjet. Je to nabízená pomoc, jejíž užití však není povinné. V každém případě tu musí jít o živění víry, naděje a lásky, které jsou pro všechny lidi trvalou cestou spásy.“⁹⁶ Domnívám se, že to plně vystihuje duchovní život v Medžugorji. Maria nám dala nový impuls, novou inspiraci a stala se pro nás vzorem následování Ježíše Krista.

V první kapitole jsem se snažila vystihnout význam poutí v dějinách pro věřící, kteří putovali na vzdálená poutní místa, i když cesta byla velmi nebezpečná. Vnímali to jako úkon kajícího, provázený námahou, a jako oběť. Vzdávání úcty Bohu je charakteristické pro monoteistická náboženství a s ním je spojené společné putování poutníků na posvátná místa. Snad se mi podařilo vystihnout hlavní motivy putování.

V další kapitole jsem se zabývala úctou k Panně Marii v dějinách až do současnosti. Katolická církev uctívá svaté a vyznává vítěznou milost jediného Spasitele a Prostředníka Krista. Panna Maria je vyzdvihována nad ostatní svaté pro svůj bezvýhradný souhlas s Boží výzvou a spoluprací na díle spásy. Boží milost, kterou žila,

---

⁹⁶ BENEDIKT, XVI. *Verbum Domini*, s. 31.

je svědectvím víry, příkladem, vzorem a nadějí křesťanského života. Proto má mariánská zbožnost veliký význam pro věřící.

Ve třetí kapitole jsem přiblížila poutní místo Medžugorje, jednotlivé vizionáře, kteří trpělivě podstupovali vše, co po nich bylo žádáno, za účelem zjištění věrohodnosti zjevení Panny Marie. Jejich hlavní motivací bylo a stále je to, aby lidé uvěřili ve zjevení Panny Marie v Medžugorji a začali měnit své životy na základě poselství Panny Marie. Uvědomuji si, že k této kapitole by se dalo napsat mnohem více.

Čtvrtá kapitola nabízí pojednání o zřejmě hlavním důvodu toho, proč se Panna Maria v Medžugorji zjevuje více než 30 let, a to jsou její poselství. V současné době vypovídá zjevení Panny Marie o vážnosti doby, neboť když Bůh posílá Marii k lidem, chce jim skrze ni sdělit něco závažného pro současnost a pro život víry. Bohu záleží na spáse všech lidí.

Pátá kapitola je vyústěním mé práce. Pojednala jsem v ní o praktickém významu poutí do Medžugorje pro věřící. Protože sama na toto místo už od roku 1999 každoročně putuji, čerpala jsem z vlastní zkušenosti a také z příkladů a osobních svědectví poutníků z naší vlasti, se kterými se zde pravidelně setkávám. Shledala jsem, že v Medžugorji poutník vnímá pospolitost a soudržnost křesťanů, ale ve vlastním domově, farnosti musí být přijatá poselství Panny Marie předávána osobním příkladem křesťana, pravdivým svědectvím jeho života.

Mohu konstatovat, že poselství Panny Marie se v životě odrážejí znovuoobjevením hloubky tradičních forem zbožnosti, navázáním na dlouhodobou tradici v církvi a na formy schválené církevní autoritou. Panna Maria, také prostřednictvím zjevení v Medžugorji, vede člověka ke Kristu, k cíli křesťanského života.

PRAMENY A LITERATURA

Církevní dokumenty

BENEDIKT, XVI. *Deus caritas est*. Praha: PAULÍNKY, 2006. ISBN 80-86949-03-6.

BENEDIKT, XVI. *Verbum Domini*. Kostelní Vydří: KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ, 2011. ISBN 978-80-7195-271-8.

II. Vatikánský koncil: *Lumen gentium Věřoučná konstituce o církvi*. Praha: SCRIPTUM, 1992. ISBN 80-85528-07-X.

Věřím: Malý katolický katechismus. 2. rozšíř. vyd. Königstein: b. n., 2007. ISBN neuvedeno.

Vyznání víry církve: Překlad 1. dílu katolického katechizmu pro dospělé. 1. díl. České Budějovice: SDRUŽENÍ SV. JANA NEUMANNA, 1999. ISBN 80-86074-15-3.

Tištěné publikace

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona. 7. přeprac. vyd. Praha: ČESKÁ BIBLICKÁ SPOLEČNOST, 1996. ISBN 80-85810-11-5.

BOWIE, F. *Antropologie náboženství*. Praha: PORTÁL, 2008. ISBN 978-80-7367-378-9.

CANTALAMESSA, R. *Maria, zrcadlo církve*. Kostelní Vydří: KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ, 1995. ISBN 80-85527-80-4.

GRIGNION, M. L. *O pravé mariánské účtě*. Olomouc: MATICE CYRILOMETODĚJSKÁ, 1997. ISBN 80-238-0972-5

KADLEC, J. *Přehled českých církevních dějin*. 2. část. Praha: ZVON, 1991. ISBN 80-7112-003-6.

KEENE, M. *Světová náboženství*. Praha: KNIŽNÍ KLUB, 2003. ISBN 80-242-0983-7.

LAURENTIN, R. *Pojednání o Panně Marii*. Praha: KRYSTAL OP, 2005. ISBN 80-85929-76-7.

Mariánské květy: Studie Teologické fakulty Jihočeské univerzity. WEIS, M. Tišnov: SURSUM, 2003. ISBN 80-7323-046-1.

MIHOLA, J. (ed.) *Na cestě do nebeského Jeruzaléma*. Brno: MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM, 2010. ISBN 978-80-7028-359-2.

Milujte se! 9/2009. Praha: RES CLARITATIS, 2009. ISSN 1802-4327.

MIRAVALLE, M. I. *Maria, spoluvykupitelka, prostřednice, přímlovkyně*. Olomouc: MATICE CYRILOMETODĚJSKÁ, 1997. ISBN neuvedeno.

MRÁČEK, F. *Medžugorje I*. Praha: VÉRITÉ, 1991. ISBN 80-900843-1-1.

MRÁČEK, F. *Medžugorje II*. Praha: VÉRITÉ, 1993. ISBN 80-900843-2-X.

MRÁČEK, F. *Medžugorje III*. Praha: VÉRITÉ, 1994. ISBN 80-900843-9-7.

- MÜLLER, L. G. *Dogmatika pro studium i pastoraci*. 7. vyd. Kostelní Vydří: KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ, 2010. ISBN 978-80-7195-259-6.
- MÜLLER, T. *Medjugorje Ein Charisma und seine Bestätigung durch das Gottsvolk*. Wien: HERMAGORAS, 2006. ISBN 3-901228-59-4.
- OHLER, N. *Náboženské poutě ve středověku a novověku*. Praha: VYŠEHRAD, 2000. ISBN 80-7021-510-0.
- POLC, J. P. *Svaté roky (1300–1983)*. Olomouc: MATICE CYRILOMETODĚJSKÁ, 2000. ISBN 80-7266-041-1.
- Poselství Panny Marie: Medžugorje 1981–1996*. Štampfelová, M. Praha: VÉRITÉ, 1996. ISBN neuvedeno.
- Poselství Panny Marie: Medžugorje 1996–2007*. 2. díl. Štampfelová, M. Praha: VÉRITÉ, 2007. ISBN 978-80-87129-067.
- POSPÍŠIL, C. V. *Maria – mateřská tvář Boha*. Kostelní Vydří: KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ, 2004. ISBN 80-7192-949-2.
- RAHNER, H. *Maria a církev*. Olomouc: VELEHRAD, 1996. ISBN 80-85966-06-9.
- Regina: Dávná proroctví 7/2000*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2000. ISSN neuvedeno.
- Regina: Současnost v Medžugorji 1/2012*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2012. ISSN neuvedeno.
- Regina: Současnost v Medžugorji 10/2011*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2011. ISSN neuvedeno.
- Regina: Současnost v Medžugorji 3/2012*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2012. ISSN neuvedeno.
- Regina: Současnost v Medžugorji 7–8/2011*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2011. ISSN neuvedeno.
- Sborník: Fatima a Panna Maria na konci druhého tisíciletí*. DOKLÁDAL, P. Svitavy: TRINITAS, 1992. ISBN 80-900960-2-6.
- SKALICKÝ, K. *Ekumenismus na Druhém vatikánském koncilu*. Kostelní Vydří: KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ, 1997. ISBN 80-7192-164-5.
- Studijní materiál: Mariologie*. 1.1 verze. ŠTĚCH, F. České Budějovice: JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, TEOLOGICKÁ FAKULTA, 2010. ISBN neuvedeno.
- STUHLÁ, P. (ed.) *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci Sborník příspěvků z odborného semináře*. Vodňany: MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE VODŇANECH, 2005. ISBN 80-239-5085-1.
- ŠTAJNOCHR, V. *Panna Maria divotvůrkyně*. Uherské Hradiště: SLOVÁCKÉ MUZEUM, 2000. ISBN 80-86785-10-9.
- Zjevení Matky Boží v Medžugorji 4/1992*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 1992. ISBN 80-900843-3-8.
- Zjevení Panny Marie Fenomén Medžugorje*. VICHŘ, J. 2011, ISSN neuvedeno.
- Zprávy z Medžugorje 1/2004*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2004. ISSN neuvedeno.
- Zprávy z Medžugorje 10/2002*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2002. ISSN neuvedeno.
- Zprávy z Medžugorje 3/2012*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2012. ISSN neuvedeno.
- Zprávy z Medžugorje 5/2004*. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2004. ISSN neuvedeno.

Zprávy z Medžugorje 7/2003. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2003. ISSN neuvedeno.

Zprávy z Medžugorje 9/2004. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2004. ISSN neuvedeno.

Zprávy z Medžugorje 9/2006. MRÁČEK, F. Praha: VÉRITÉ, 2006. ISSN neuvedeno.

Internetové zdroje

Centrum Věřitě: Cestovní agentura [online]. Poslední aktualizace b. n., [cit. 2012-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.verite.cz/cs/cestovni-agentura-verite>>.

Centrum Věřitě: Studie a úvahy [online]. Poslední aktualizace b. n., [cit. 2012-03-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.verite.cz/cs/studie-a-uvahy>>.

Centrum Věřitě: Poutě do Medžugorje [online]. Poslední aktualizace b. n., [cit. 2012-03-17]. Dostupné na WWW: <<http://www.verite.cz/cs/poute-do-medzugorje>>.

Římskokatolická farnost Vlachovo Březí [online]. ©, poslední aktualizace b. n., [cit. 2012-03-17]. Dostupné na WWW: <<http://www.farnost-vlachovo-brezi.cz/cs/>>.

Osobní sdělení

Sdělení a popis osobních zkušeností, které jsem získala z cest do Medžugorje v letech 1999 až 2011.

Seznam použitých biblických zkratk

Biblické zkratky jsou uváděny v souladu s ekumenickým překladem Bible.

1 J	1. list svatého apoštola Jana
1 Te	1. list Tesalonickým
1 Tm	1. list Timoteovi
2 K	2. list Korintským
Ef	List Efesanům
Ga	List Galat'anům
Gn	1. kniha Mojžíšova
J	Evangelium podle Jana
Jer	Kniha proroka Jeremiáše
L	Evangelium podle Lukáše
Mk	Evangelium podle Marka
Mt	Evangelium podle Matouše
NZ	Nový zákon
Př	Kniha Přísloví
Ř	List Římanům
SZ	Starý zákon
Tt	List Titovi
Ž	Žalmy

Seznam příloh

Příloha č. I. Fotografie z Medžugorje č. 1, 2, 3, 4, 5, 6

PŘÍLOHY
Příloha č. I.

1. Medžugorje – pohled od kopce Križevac

(Foto Jitka Pešková, 2010)

2. Medžugorje – venkovní kruhový oltář za kostelem

(Foto Jitka Pešková, 2010)

3. Medžugorje – poutníci na kopci Podbrdu

(Foto Jitka Pešková, 2006)

4. Medžugorje – poutníci u kříže na kopci Křiževac

(Foto Jitka Pešková, 2006)

5. Medžugorje – vizionářka Vicka

(Foto Jitka Pešková, 2006)

6. Medžugorje – Festival mládeže

(Foto P. Pavel Šimák, 2009)

ABSTRAKT

PEŠKOVÁ, J. *Poutě do Medžugorje a jejich vliv na prohloubení duchovního života laiků*. České Budějovice 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra systematické teologie. Vedoucí práce Kateřina Břichcínová.

Klíčová slova: Poutě, poutníci, vizionáři, mariánská úcta, Panna Maria, Medžugorje, zjevení, poselství, modlitba.

Tato práce popisuje vliv poutí na prohloubení duchovního života věřících. Přibližuje duchovní život na poutním místě v Medžugorji. Vyhodnocuje zde získané duchovní plody a uvádí svědectví o obrácení. Poukazuje na význam mariánských poselství a specifikuje prostředky pro získání Boží milosti. Práce čerpá ze spektra dostupné literatury a je obohacena o osobní zkušenosti autorky. V konečném důsledku přináší poznání o lásce a milosti Boha Otce. Je určena všem, kdo hledají pravý smysl svého života.

ABSTRACT

PEŠKOVÁ, J. The pilgrimages to Medjugorje and their influence on deepening laymen's religious lives. České Budějovice 2012. Bachelor thesis. University of South Bohemia České Budějovice. Faculty of Theology. Department of Systematic Theology. Advisor Kateřina Brichcínová.

Key words: Pilgrimages, pilgrims, visionaries, cult of Virgin Mary, Virgin Mary, Medjugorje, revelation, message, prayer.

This thesis describes the influence of pilgrimages on deepening of believers's religious life. It approaches spiritual life in the pilgrimage site in Medjugorja. It evaluates the effects of the spiritual aspiration and it shows evidence of conversion. It refers to the consequence of the Marian message and it specifies the resources for acquisition of the mercy of God. Thesis extracts information from the available literature and also from author's own personal experiences. In the final result it brings the recognition of the love and the mercy of Father God. It is appointed to everybody who wants to find the right meaning of its own life.